

ΠΑΝΔΩΡΑ.

1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ, 1856.

ΤΟΜΟΣ ΣΤ'.

ΦΥΛΛ. 139.

ΘΑΝΟΣ ΒΛΕΚΑΣ.

—ο—

(Συνεχ. Ἰδε Φυλλ. ΡΑΔ', ΡΑΒ', ΡΑΣΤ' ΡΑΖ', καὶ ΡΑΗ')

ΙΔ'.

Ὁ Ἰαπείδος ἐπ' αὐτοφώρῳ.

Ἡ ἀσθένεια τοῦ Θάνου δὲν διήρκεσε πολὺ γάρ τιν τῆς περιποιήσεως τῶν ἀγαπῶντων αὐτόν. Ἡ ἀγαθὴ καρδιά τῆς Κιουρᾶς ἐράνη καὶ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην. Αὐτὴ ἐνασήμεσε τὸν πάσχοντα, οὐδὲ ἡμέραν, οὐδὲ νύκτα ἐξερχομένη τοῦ κοιτῶνός του, καὶ ἰδίαις χερσὶν ἐπιμελουμένη τὴν θεραπείαν κατὰ τὰς παραγγελίας τοῦ ἱατροῦ. Ὁ Ἀύφαντῆς καὶ ἡ θυγάτηρ του τὸν ἐπεσκέπτοντο πολλάκις τῆς ἡμέρας, ὥστε ἀνεκασθήτως παρήρχετο δι' αὐτὸν ὁ χρόνος, καὶ ποτὲ δὲν εἶχε δοκιμάσει τοιούτην διάχυσιν. Ἡ κάθειρξις μετ' ἀνθρωπομόρφων θηρίων εἶχε συμπίεσαι τὴν καρδίαν του μέχρι μισανθρωπίας, ὥστε εὐτυχίαν ἐνόμιζεν, ἂν ἠδύνατο νὰ φύγῃ εἰς

τὰ βάθη τῆς ἀκατοικητοτέρας ἐρήμου, μακρὰν τοῦ συγχρωτισμοῦ μετ' ἀποτροπαίων καθαρμάτων. Αἰφνης εὐρεθεὶς μεταξὺ τοιούτων ἀνθρώπων, τῶν ὁποίων ὅλαι αἱ διαθέσεις ἦσαν ἀγαθαί, ὅλαι αἱ λέξεις προσφιλεῖς, οὕτως εἰπεῖν ἐν ἀκαρεῖ μετενεχθεὶς παρὰ τὴν ζῶσαν πηγὴν τῶν αἰσθημάτων τῆς στοργῆς, ὅσα ἀενάως ἀναδύονται ἐκ τοῦ κόλπου τῆς οἰκογενείας, αὐτὸς ὁ ἀπόβλητος καὶ παρερριμμένος εἰς τὸ σκότος τῆς ἀπώλειας, ἀποκτήσας ἐν τῷ ἅμᾳ πατέρα, μητέρα, ἀδελφὴν καὶ πάντας ἀγαπῶντας αὐτὸν θερμῶς καὶ ἀφωσιωμένους εἰς τὴν θεραπείαν του, ἦτον ἐπόμενον νὰ νομίζῃ, ὅτι ὀνειροπολεῖ, καὶ ὅτι ἡ ὀφθαλμία του εἶναι τὸ σκιδόφως τῆς ὀπτασίας. Ἡ μελωδικὴ φωνὴ τῆς Εὐφροσύνης, ἐτι μελωδικωτέρα ἤχουσα τότε εἰς τὴν ἀκσὴν του, κατεκλήλει αὐτὸν τοσοῦτον, ὥστε πολλάκις ἐκ τῆς ἐκστάσεως δὲν προτεῖχεν, ὅτι πρὸς αὐτὸν ὁ λόγος, καὶ οὐδεμίαν ἔδιδεν ἀπάντησιν. Ἐν τούτοις βαθμηδὸν ἰάθη ἡ ὄρασις του, ὥστε νὰ βλέπῃ τὴν εὐτυχίαν του, ὅτι εἶναι πραγματικὴ τὸ αἶσθημα αὐτῆς δὲν ἦτον ἄμικτον πάσης ἄλλης φροντίδος. Ἐπεθύμει καὶ αὐτὸς νὰ παρακολουθήσῃ εἰς Θεσσαλίαν τοὺς ξένους, καὶ πολλάκις ἤκουε τὰ σχέδια τῆς Εὐφροσύ-

νης περί τοῦ τί ἐμελλον νὰ πράξουν μεταδιδόν-
τες ἐκεῖ. Ἀλλ' ἄλλοτε εἶχε καταφύγει πρὸς αὐ-
τοὺς διωκόμενος, ἐνῶ σήμερον, ἀνακτῆτας τὴν ἐλευ-
θερίαν του, δὲν ἦτο πλέον πρόπον νὰ τρέφεται ἐκ
τῶν εὐεργετῶν του ὡς συνταξιούχος αὐτῶν, οὐδὲν
ὕπηρετῶν, κατὰ τὴν γνῶμην του, ἄξιον λόγου. Ἡ
περὶ τούτου φιλοτιμία τὸν κατέβλησεν, ὅσας τις ἦτο
μόνος καὶ ἐζήτει νὰ ἐπινοήσῃ τρόπον, ὥστε νὰ εὕρῃ
πόρον ἀνεξάρτητον ζῶν ἐκ τῶν ιδίων. Διὰ νὰ διδῇ
δὲ δείγμα τῆς εὐγνωμοσύνης του, εἶχεν ἀπόφασιν νὰ
ἐπισκέπτεται ἐνίοτε εἰς Θεσσαλίαν τοὺς εὐεργέτας
του. Πολλάκις ἐσκοπεῖ νὰ εἴπῃ τι περὶ τούτου εἰς
τὴν Εὐφροσύνην, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα, γνωρίζων, ὅτι
ἐμελλε νὰ τὴν λυπήτῃ φαινόμενος ἀχάριστος, οὐχ
ἦττον λυπούμενος καὶ αὐτὸς, ἂν καὶ δὲν συνωμολό-
γῃ εἰς ἑαυτὸν τὴν αἰτίαν.

Εἰς τὸν νοῦν τῆς Εὐφροσύνης παρίστατο σπανιό-
τερον καὶ ἀμυδρότερον τὸ δειμαλέον φάσμα τοῦ Ἰα-
πετοῦ μετὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ Θάνου, καὶ ὡς ἐκ τῆς
ἐνασχολήσεως μάλιστα εἰς τὴν πρὸς ἀναχώρησιν προ-
παρασκευὴν, δὲν ἠδύνατο ὥς νὰ ἐξαλειφθῇ ἐντε-
λῶς καὶ ῥίγος περιέτρεχε τὰ μέλη της, ὅσας τις, εὐ-
ριτκομένη μόνη, ἤκουε ψόφον αἰφνιδιον. Μακρὰν τῶν
Ἀθηνῶν ἤλπιζε νὰ τὸν λησμονήσῃ, μὴ φοβούμενη
πλέον νὰ τὸν ἰδῇ ἀπροσδοκῆτως ἐνώπιόν της, ὡς
ἀπὸ μηχανῆς.

Ἄμα ἰαθεῖς ὁ Θάνος ἐν τούτοις κατέλιπε τὴν οἰ-
κίαν τῶν εὐεργετῶν του, καὶ τοὶ ἐναντιούμενων, μὴ
θέλων νὰ ἦναι εἰς αὐτοὺς ὀχληράς. Οὐχ ἦττον τὸν
παρήγγειλον νὰ παρασκευασθῇ καὶ αὐτὸς, νὰ τοὺς
ἀκολουθήσῃ. Δὲν ἀπεποιήθη μὲν, μὴ ἔχων τὸ ἰδίω-
μα νὰ θρύπτεται, ἀλλ' οὔτε παρεσκευάζετο, οὔτε
ἀπεφάσιζε τί ἐμελλε νὰ πράξῃ.

Ὁ ἀδελφὸς του ἐν τούτῳ κατώρθωσε τὸ σκο-
πούμενον. Ἡ ἐγκρισις ἐξεδόθη τελεία καὶ ὀριστική,
καὶ τὰ φαλαγγιτικά του γραμμάτια ἐγίναν δεκτὰ,
ὥστε ἔλαβε τὸ μεταδιδοστικὸν τῆς κυριότητος ἐγ-
γραφον. Ὅπως εἶχον ἤδη σκεφθῇ, ἀπέστειλεν ἀμέ-
σως ἀντιπρόσωπόν του τὸν Σκιᾶν, διὰ νὰ παραλάβῃ
τὸ κτῆμα καὶ ν' ἀναπετάσῃ τὴν σημαίαν τῆς
ἐξουσίας του ἐν μέσῳ τῶν χωρικῶν.

Ἡ συμβουλὴ τοῦ Ἰαπετοῦ, νὰ μὴ ἀφεθῇ εἰς
τὸν χειροδίκην Σκιᾶν, ἀλλὰ νὰ προσλάβῃ τὸν Θά-
νον διὰ τὴν γεωργικὴν διοίκησιν τοῦ κτήματος,
ἤρρεσε πολὺ εἰς τὸν Τάσον, ὅστις τὴν ἠτπάσθη. Διὰ
νὰ τὸν πείσῃ ὁμῶς, ν' ἀποχωρισθῇ τῆς οἰκογενείας
τοῦ Ἀὔφαντοῦ, μετεχειρίσθη τρόπον ἐπιτηδειότα-
τον. Τὸν παρέστητεν, ὅτι ἐπὶ τέλους ἡ Κυβέρνησις
ἀνεγνώρισεν τὰ πατρικά δικαιώματά των, καὶ θέλου-
σα νὰ κολάσῃ τὴν μέχρι τοῦδε ἀχαριστίαν της διὰ
γενναίας ἀμοιβῆς, προικοδοτεῖ εἰς τοὺς δύο ἀδελφοὺς
τὸ χωρίον Τριῶν. Τὰ ἐγγραφα ἐξεδόθησαν μὲν εἰς
τὸ ὄνομα αὐτοῦ μόνου, διότι ὁ Θάνος ἦτον ἀπὼν,
καὶ διότι πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὅλου τιμήματος,
ὑπερβαίνοντος τὸ ποσὸν τῆς σκοπούμενης προικο-
δοτήσεως, μετεχειρίσθη καὶ φαλαγγιτικά γραμμά-
τια. Αὐτὸς ὁμῶς ὡς καλὸς ἀδελφός, μὴ μικρολο-
γῶν, θέλει τὴν ἐξίσου διανομήν, καὶ ἐννοεῖ ἀπὸ

κοινοῦ τὸ κτῆμα. Ἐνὰ μόνον ἔρον ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ
Θάνου, δικαιοῦτατον καὶ φυσικώτατον, ν' ἀναλάβῃ
τὴν διοίκησιν τοῦ κτήματος, ὡς μᾶλλον ἐμπειρὸς
εἰς τὰ τοιαῦτα, καὶ διότι αὐτὸς, στρατιωτικὸς ὢν,
ὀφείλει ν' ἀκολουθήσῃ τὸ τάγμα του, ἐλπίζων μᾶ-
λιστα νὰ προδιδαθῇ καὶ νὰ τιμήτῃ τὸ ὄνομα Βλέκας.
Περὶ συντάξεως ἐγγράφων, ὥστε ν' ἀποδεικνύεται
τὸ κτῆμα κοινὸν εἰς ἀμφοτέρους τοὺς ἀδελφοὺς,
οὐδὲν εἶπεν, οὔτε σκοπὸν εἶχε νὰ προχωρήτῃ ἔως
ἐκεῖ.

Ὁ τρόπος τοῦ Τάσου ἦτο τὸσον παραπειστικὸς,
ὥστε ἦτον ἀδύνατον νὰ ἐγερεθῇ ὑπόνοια εἰς τὸν νοῦν
τοῦ ἀδελφοῦ του. Προδιατεθειμένος μάλιστα αὐ-
τὸς, ν' ἀσπασθῇ πόρον ἀνεξάρτητον, ἐπίστευτεν ἀμέ-
σως εἰς τοὺς λόγους τούτους, οὐδὲν ἔχοντας ἀπί-
θανον καὶ λοζὸν, καὶ εὐγνωμονῶν ἐδέχθη τὴν πρότα-
σιν. Πάραυτα λοιπὸν μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀὔ-
φαντοῦ, διὰ ν' ἀναγγεῖλῃ τὴν ἀπόφασιν του. Ἡ
δυστυχὴς Εὐφροσύνη ἐγένεν ἄφρωνος, ἀκούσασα τὴν
ἀπροσδόκητον ταύτην λειποταξίαν. Καὶ αὐτὸς ὁ
Ἀὔφαντῆς ἐλυπήθη, ἀλλ' οὐδένα λόγον εἶχε ν' ἀντι-
τάξῃ εἰς τὸν μέλλοντα νὰ παραλάβῃ τὸν πατρικὸν
κληρὸν καὶ νὰ φροντίσῃ περὶ τῶν ιδίων.

Ἐναντίον τοιαύτης προθέσεως μόνοι οἱ λόγοι τῆς
Εὐφροσύνης ἦσαν ἰσχυροὶ καὶ ἀκαταμάχητοι, ἀλλ'
ἔπρεπε καὶ τὰ χεῖλη της νὰ γίνονιν διερμηνεῖς τῆς
καρδίας της· ἔπρεπεν ἐκεῖνα νὰ ὁμολογήτουιν τοὺς
παλμοὺς, τοὺς ὁποίους αὕτη ὑπέστη, ἐνόσω ὁ Θάνος
ἐτρέχετο ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ. Ἡ ἔπρεπεν ὁ Ἀὔφαν-
τῆς νὰ μαντεύσῃ, τί κρύπτεται εἰς τὸν μυχὸν αὐ-
τῆς. Ἐνόσω ἐκεῖνα ἐσιώπων, ἐροῦναι ὁ Ἀὔφαντῆς
ὅτι ἡ συμπάθεια τῆς Εὐφροσύνης ἦτον ἀπλοῦν δείγ-
μα τῶν φιλαγάθων αἰσθημάτων της, καὶ τῆς πρὸς
εἰποιᾶν διαθέσεώς της. Ἄν ἡ πείρα καὶ ἡ παρα-
τήρησις τοῦ ἦσαν δοκιμώτεραι, ἤθελε κρίνει, ὅτι με-
ταξὺ νέων τοιαύτης ἡλικίας ἡ συμπάθεια δὲν εἶναι
ἄμικτος καὶ τότε ἤθελεν ὑψώσει τὰς χεῖρας πρὸς
τὸν κρατοῦντα τὰς καρδίαις τῶν ἀνθρώπων ἐν τῇ πα-
λάμῃ του, καὶ ἤθελε τὰς ἐπιβέβει ἐπεῖτα ἐπὶ τῆς
κεφαλῆς τοῦ Θάνου καὶ τῆς Εὐφροσύνης, ὑποτασσό-
μενος εἰς τὰς θείας βουλὰς καὶ ἐκφωνῶν τὸ γεννη-
θῆτω τὸ θέλημά σου!

Ὁ Ἀὔφαντῆς ὁμῶς ἐθεώρει τὸν Θάνον ὡς τέκνον
του, καὶ τὴν συμπάθειαν τῆς Εὐφροσύνης πρὸς αὐτὸν
ὡς ἀδελφικὴν, καὶ ἐλυπήθη μὲν διὰ τὴν στέρησιν του,
ὅπως ὁ πατήρ, ὅταν ἀποδημῇ ὁ υἱὸς του, κατὰ τὸν
αὐτὸν δὲ τρόπον ἔκρινεν, ὅτι καὶ ἡ Εὐφροσύνη δο-
κιμάζει τὴν πικρίαν ἀδελφῆς ἀναχωροῦντος ἀδελ-
φοῦ. Τοιαύτη πικρία παραμυθεῖται διὰ τῆς βεβαιώ-
σεως ἀντεπιστολῆς καὶ τῆς ἐλπίδος ἐπανόδου. Ὁ
Θάνος ὑπέσχετο ἀμφοτέρω. Ἄμα μετὰ τὴν τακτο-
ποίησιν τῶν πραγμάτων του, ὡς χρέος ἱερὸν ἔλαβεν
ὅτι θεωρεῖ, νὰ ἐπισκεφθῇ τοὺς εὐεργέτας του καὶ
ἡῤχετο εἰς αὐτοὺς πᾶν παθητὸν ἐκ βάθους ψυχῆς.
Ἡ ταραχὴ τοῦ ἦτον ὁμῶς τοιαύτη, ὥστε καὶ ἡ
γλῶσσά του διέπτειεν ἐπαισιητῶς. Πρὸ τῆς ἀναχω-
ρήσεως τῶν εὐεργετῶν του ἔδωκε τὸν λόγον του, νὰ
μὴ ἀπέλθῃ· ἀλλ' ὅσον προσήγγιζεν ἡ ὥρα, τὸσον

ἐφαίνετο εἰς αὐτὸν σκληρότερος ὁ ἀποχωρισμὸς, καὶ κατείχετο ὑπὸ τοιαύτης ἀθυμίας, ὡς ἂν ἐμελλε πάλιν νὰ ῥιφθῇ εἰς τὸ δεσμωτήριον. Ἡ ἀπόφασις ὅμως ἦτον ἀμετάκλητος ὡς ἐκ τῆς φιλοτιμίας, μὴ ἐπιτρεπούσης μετάνοιαν.

Ἄλλου εἶδους φιλοτιμίαν ἀνέστελλε τὴν Εὐφροσύνην, ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκθέσῃ εἰς φῶς τὴν λυπηρὰν διάθεσιν τῆς. Αὕτῃ δὲν ἤθελε νὰ δείξῃ τὴν πρὸς τὸν Θάνατον ἀδυναμίαν τῆς. Διὰ πάσης τέχνης ἐζήτει νὰ καλύψῃ τοὺς ὀδυνηροὺς σπαραγμοὺς τῆς ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς φροντίδος περὶ τῆς τύχης τοῦ πολυπαθοῦς Θάνατου, μέλλοντος ἴσως νὰ ὑποστῇ δεινότερα μακρὰν τῶν προστατῶν του, μεταξὺ ἀνθρώπων εἰς αὐτὸν ἀγνώστων. Οἱ περὶ τούτου παραμυθητικοὶ λόγοι τοῦ πατρὸς τῆς, ὅτι κύριος μεγάλου κτήματος εἰς τὸ ἐξῆς οὐδενὸς ἔχει ἀνάγκην, ἦσαν ὅλως ἀκαιροί, καὶ ἐπέχεον ἑλαίον ἐπὶ τὸ πῦρ. Ἄν εἰς τὸ ἐξῆς οὐδενὸς ἔχει ἀνάγκην, ἄρα οὐδὲ τῶν προστατῶν του, καὶ πῶς ἡ δύνατο ὁ μεγαλοκτήμων κύριος τοῦ χωρίου Τριβῶν νὰ ἐνθυμηθῇ τὴν Θεσσαλίαν, τοῦ ἐν Λομοκῷ, τὴν σκωληκοτροφίαν καὶ τὰ παρόμοια; Πολλάκις ὁ παρήγορος, ἀγνοῶν τὸ ἀπόρητον τοῦ πάσχοντος, ἀναξέει ἀντὶ νὰ μαλάσσῃ τὴν πληγὴν.

Ἐντασούτῳ τὸ προκαταρκτικὸν μέρος τοῦ σχεδίου τοῦ Ἰαπετοῦ, περὶ ἀπομακρύνσεως τοῦ Θάνατου, ἐπετύγχανε κατὰ τὴν εὐχὴν του. Ἡ ἀναβολὴ μάλιστα τῆς ἀπελεύσεως τοῦ Ἀὔφαντος μετὰ τὴν δηλωθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Θάνατου νὰ ἐγκατασταθῇ ἐν Τριβῶν, ἦτο πρὸς ὄφελος τοῦ Ἰαπετοῦ, ὥστε νὰ λάβῃ καιρὸν πρὸς ἐκτέλεσιν καὶ τοῦ λοιποῦ μέρους αὐτοῦ τοῦ σχεδίου. Ὅλη του ἡ στρατηγηματικὴ τέχνη ἐμελλε ν' ἀναπτυχθῇ κατ' αὐτὴν τὴν κρίσιμον ἑφοδον, μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ὁποίας οὐδὲν πλέον ἡδύνατο νὰ ἐλπίζῃ. Ἀπ' εὐθείας καὶ κατὰ μέτωπον δὲν ἡδύνατο ὅμως ν' ἀποταθῇ πρὸς τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἐράνη τόσον ἀτίθασσον, ὥστε νὰ μὴ δώσῃ ἀκρόασιν εἰς τὴν ἀδρανὴ διακήρυξιν τοῦ πάθους του. Μόνον διὰ σχολίων ἡδύνατο νὰ εὕρῃ πρόσθεσιν πρὸς τὸ ἀπόκρημνον καὶ ἐρυμνὸν χωρίον. Ἰδοὺ λοιπὸν πῶς διέθεσε τὰς πολιορκητικὰς μηχανὰς του.

Ὁ Ὀθωμανὸς Πρέσβυς ἦτο κατὰ τὴν κρίσιν του, ὁ μόνος, ὅστις ἡδύνατο νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὸν νοῦν τοῦ Ἀὔφαντος, καὶ ἂν κατιώρθεεν νὰ κερδήσῃ τὴν εὐνοίαν ἐκείνου, ὥστε ν' ἀντιληφθῇ τοῦ πράγματος, δὲν ἡδύνατο πλέον εὐκόλως νὰ τὸν ἐκφύγῃ ὁ δοῦλος Θεσσαλός. Διὰ νὰ φθάσῃ εἰς αὐτὸν τὸν θαυμὸν τῆς εὐνοίας τοῦ ὀθωμανοῦ Πρέσβεως, ὥστε νὰ τὸν ἔχη βερμὸν ὑπέρμαχον, πρὶν ὑποδείξῃ εἰς αὐτὸν τὸ κινεῖν συμφέρον, ἀφωσιώθη ὅλως εἰς τὴν θεραπείαν του. Καθ' ἑκάστην ἐπισκεπτόμενος αὐτὸν ἐκοινολογεῖτο ὅλας τὰς εἰδήσεις τῆς ἡμέρας, καὶ ὅ,τι ἐμάνθανεν ἀπόρητον ἔττω καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ὑπηρεσίας του, ὥστε νὰ κατασταθῇ ἀπαραίτητος εἰς τὸν Πρέσβυν ὡτακουστής. Αὐτὸς τοιοῦτοτρόπως μανθάνων πρὸ παντὸς ἄλλου τὰ λεγόμενα, τὰ πραττόμενα καὶ τὰ πραχθησόμενα, ἦτον ἀδύνατον νὰ μὴ ἐκτιμῇ τὴν ἀξίαν τοιαύτης ὑπηρεσίας, διὰ τῆς ὁποίας ἐμελλε γωγίω τοῦ δαίμονος τούτου. Ἡ Κυρία αὕτη, τὴν

νὰ διαπρέπῃ μεταξὺ τῶν ὁμοίων του ὡς Ἄργος ἐκατὸν ἔχων ὀφθαλμοὺς, γινόμενος ἐπιζήτητος ὡς πολὺκρουνος πηγὴ εἰδήσεων, καὶ καθ' ὅλα ἐκπληρῶν τὸν ὅρισμὸν τοῦ μεγάλου Φριδερίκου, ὅτι ὁ Πρέσβυς εἶναι προνομιοῦχος κατὰσκοπος. Ἀφοῦ ἐμελλε τοιοῦτοτρόπως νὰ γίνῃ τὸ πᾶν τοῦ Πρέσβεως, μὴ δυναμένου νὰ στερηθῇ αὐτοῦ, ὡς ὁ μύωψ τῶν ὀπτικῶν ὕλων του, μεταξὺ λόγων καὶ ὁδοῦ πάρεργον ἐσκόπει νὰ τὸν ζητήτῃ τὴν μεσιτείαν του κινῶν τὴν ἀμιλλάν του, περὶ τοῦ τί δύναται, καὶ τί δὲν δύναται, καὶ προβάλλων ὡς ἄβλον τὸν Ἀὔφαντὴν καὶ τὴν Εὐφροσύνην. Ἐννοεῖται οἰκοθεν, ὅτι ὁ Ἰαπετὸς ἐμελλε νὰ συνεπιδοθήτῃ τὸ ἔργον τοῦ Πρέσβεως γεφυρῶν τὴν διάβασιν. Τούτου χάριν ἐμελλε νὰ διαδώσῃ σάτυραν δηκτικωτάτην, ἐκθέτουσαν ἀναφανδὸν τὸν ἔρωτα τῆς Εὐφροσύνης μετ' αὐτοῦ τούτου καὶ τὰς μυστικὰς δῆθεν συνδιαλέξεις των, πολλὰ δὲ ἀντίτυπα αὐτῆς τῆς σατύρας ἐμελλε νὰ διανείμῃ καθ' ὅλην τὴν ἀγυίαν τῆς οἰκίας τοῦ Ἀὔφαντος, ὡς καὶ εἰς τὴν οἰκίαν αὐτὴν, ὥστε νὰ γίνῃ πάνδημον καὶ γνωστὸν εἰς αὐτὸν τὸ θνείδος. Μετὰ τὸ σκάνδαλον τοῦτο εἶχε λοιπὸν δικαίαν ἀφορμὴν ὁ Πρέσβυς, ὡς κηλόμενος τῆς ὑπολήψεως ὑπηκόου δυνάμεως, τῆς ὁποίας ἦτον ἀντιπρόσωπος, νὰ προτείνῃ ὡς μόνην θεραπείαν τὸν γάμον τῆς κόρης του μετὰ τοῦ ἐπικινδύνου τούτου ἔρωτα, μανθὺς ὑπὸ κακοδοῦλων καὶ φθονερῶν διασυρθέντος. Καθόσον γνωρίζει αὐτὸν καὶ ὁ Πρέσβυς, δὲν εἶναι δυνατόν νέος ἀγαπώμενος παρὰ πάντων διὰ τὰ παντοῖα προτερήματά του, νὰ μὴ καταστήσῃ εὐτυχὴ τὴν λατρευμένην του καὶ δι' αὐτῆς καὶ τὸν πατέρα τῆς, ὅστις ἄλλο τι ἀγαπητότερον δὲν ἔχει ἐπὶ τῆς γῆς. Στενοχωρῶν τοιοῦτοτρόπως τὸν Ἀὔφαντὴν, ἔνθεν μὲν διὰ τοῦ σκανδάλου καὶ τῆς ἐκ τούτου δυσφημίας, ἔνθεν δὲ διὰ τοῦ ἐμφύτου εἰς τοὺς δούλους τῆς ὀθωμανικῆς ἐξουσίας φόβου, μὴ ὑποπέτῃ εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ Πρέσβεως αὐτῆς, δεικνύων περιφρόνησιν εἰς τὰς προτροπὰς του, καὶ ὡς ἐκ τούτου κακῶς διαθέσῃ τὰς ἐν Θεσσαλίᾳ ἀρχάς, ἡλπίζεν ὁ Ἰαπετὸς ἐπὶ τέλους νὰ χαρυβδίσῃ τὴν μεμαγμένην μάζαν.

Ἡ ἐπιτυχία τὸν ἐφαίνετο σχεδὸν ἀλάνθαστος, ὅσον μάλιστα αἱ πρὸς τὸν Πρέσβυν θωπεῖαί του ἦσαν εὐπρόσδεκτοι καὶ ἐβλίπεν ἐπαιτθητῶς αὐξάνουσαν τὴν εὐνοίαν του· ἐφρόνει ὅμως, ὅτι ἀπαιτεῖται χρόνος τις καὶ ποσὴν ἀνώτερον ἐκδουλεύσεων, ἕως οὗ νὰ λάβῃ τὴν παρόρησίαν ἐκείνην τοῦ δυναμένου ν' ἀπαιτήσῃ τὴν χάριν ὡς δικαίωμα, τὸ ὁποῖον ὁ ζῆλος τοῦ εὐγνωμονοῦντος πρέσβεως ἐμελλε νὰ καταστήτῃ τελεσφόρον.

Ἐωσοῦ νὰ ἔλθῃ ἡ εὐθετος ὥρα τῆς δευτέρας πράξεως τοῦ ἐντέχνου τούτου δράματος, ὁ Ἰαπετὸς, μὴ δυνάμενος νὰ ὑπομένῃ τὸν γράπον τῆς μονοτονου ἀδρανείας, κατεγίνετο εἰς τὰ λεγόμενα παρ' αὐτοῦ ἐπεισόδια. Ὅψις τὸ ἑσπέρας ἐπεσκέπτετο σχεδὸν καθεκάστην Κυρίαν τινα, τὴν ὁποίαν εὗρισκε μόνην, διότι ὁ σύζυγός τῆς, κυριευθεὶς ὑπὸ τοῦ χρονικοῦ πάθους τοῦ χαρτοπαιγνίου, διεπανύχιζεν ἐν κατα-
αἶψαν τοιαύτης ὑπηρεσίας, διὰ τῆς ὁποίας ἐμελλε γωγίω τοῦ δαίμονος τούτου. Ἡ Κυρία αὕτη, τὴν

ὅποιαν ὁ Ἰαπετός μεταφορικῶς πρὸς τὸν Τάσον ὠνόμασε Κολυμβάδα, ἤκμαζε μᾶλλον διὰ τῆς ἀνθηρᾶς εὐσαρκίας της, παρὰ διὰ τῆς ἀπαλῆς νεότητός της, ἀλλὰ τῶν καλῶν καὶ τὸ μετόπωρον καλόν. Μὴ ἐπαρκουμένη εἰς τὴν λευκὴν αἶγλην τῆς χροιάς της μετεχειρίζετο ψιμμύδιον καὶ φύκος, καὶ ἐστίμιζε τὸς ὀφρύς καὶ τὰς βλεφαρίδας. Ἦσαν δὲ αἱ τρίχες της μέλαιναι, ὡς καὶ οἱ μελίγληνοι ὀφθαλμοί της, ὥστε τὸ πρόσωπόν της ἐφαίνετο ὡς πεδίον μάχης μεταξὺ μελανοῦ καὶ λευκοῦ. Ἡ φωνὴ της ἦτον διττὴ, πρὸς μὲν τοὺς οἰκείους καὶ ὑπηρέτας τραχεῖα καὶ χαλκίζουσα, πρὸς δὲ τοὺς ξένους γλυκυμελὴς, καὶ ἐν γένει ὁ χαρακτήρ τοῦ προσώπου της εἶχε τι διασεσηρός, καὶ κατὰ τὸ βάδισμα της διεσπασμένη. Ἡ ὁμιλία της δὲν ἦτο στερημένη εὐφροσύνης καὶ ἐμάνθανε τὰ πάντα, οὐχὶ ὅμως παρὰ τοῦ συζύγου της, τὸν ὁποῖον ἔβλεπε μόνον κατὰ τὴν ὥραν τῆς τραπέζης, καὶ τότε ἀναυδὸν καὶ ἐς Τραφωνίου μεμνημένον. Τὰ δύο βρεφύλλιά της, τὰ ὅποια ἦσαν αὐτόχρημα δύο ἔρωτες καὶ τὰ ὅποια αὐτὴ ἠγάπα ἐξ ὀνύχων, ἐκοιμῶντο ἐνωρίς. Καθήμενὴ ἐπὶ τοῦ κλιντήρος ἀνεμυσσάτο μαπτίχην καὶ ἐκρότει αὐτὴν περιμένουσα ζῶν τι λογικόν, μεθ' οὗ νὰ συναλλάξη τὸν βῶπον τῶν ἰδεῶν της καὶ νὰ καπυρίσῃ, στερουμένη τοῦ φεύγοντος αὐτὴν συζύγου της καὶ ἀπαλλαττομένη τοῦ βαναύσου καὶ φορτικοῦ λήρου τῶν ὑπηρετῶν της. Ἡ εὐφροσύνη Κυρία εἶχεν ἀναγκάσει τὰ μυθιστορήματα τῆς Κυρίας Σάνδης, καὶ τὰ θελκτικώτερα, ἂν καὶ ἐνίοτε ὀλισθηρὰ ἐπεισὸδια αὐτῶν, διηγείτο ὁσπένεστι χαριέντως.

Κατὰ περίστασιν μίαν τῶν ἡμερῶν οἱ διασῶνται δὲν συνήλθον εἰς τὸ καταγώγιον, ὥστε ὁ καλὸς Ἀμφιτρύων ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πρὸ τῆς συνήθους ὥρας αἰφνιδίως, πρὶν λάθῃ καιρὸν ὁ Ἰαπετός νὰ ἐκπερδικίσῃ. Ὁ κοιτῶν εἶχε μίαν μόνην θύραν καὶ οὐδὲν ἄλλο μέσον εἶχε νὰ κρυφθῇ ὁ Ἰαπετός, παρὰ ὑποδυόμενος ὑπὸ τὴν κλίνην. Ὁ Ἀμφιτρύων εἰσῆλθε βαρὺς καὶ δυσθυμὸς διὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς διασκεδάσεώς του, καὶ σχεδὸν ῥογχάζων ὡς νυσταλογερόντιον, οὐδὲ καλὴν ἐσπέραν εἶπεν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ κλιντήρος προσκοινημένην ὅτι κοιμᾶται σύζυγόν του· ἀλλ' εὐθὺ ἐσάδισε πρὸς τὴν κλίνην, καὶ κατὰ τὴν συνήθειάν του ἐξῆτησε μηχανικῶς διὰ τῶν ποδῶν του τὰ σάνδαλά του. Δυστυχῶς ὑφέρπων ὁ Ἰαπετός διὰ τῶν μυρίων πτυχῶν τῆς φουστανέλλας του ἔτυρε μεθ' ἑαυτοῦ τὰ σάνδαλα, ὥστε ὁ Ἀμφιτρύων ἠναγκάσθη νὰ κύψῃ ἀντὶ δὲ τῶν σανδάλων του ἀπήντησε τὸν Πάριν συνοκλάζοντα ἐν τῇ γωνίᾳ, ὡς ὁ μὺς, ἐρ' ὃν ἐπιπίπτει αἰφνιδίως ἡ γαλῆ.

— Λοιπὸν, εἶπεν ὁ χαρτοπαίκτης, δὲν εἴμεθα δύο τὸ ἀνδρόγυνον, ἀλλ' ἔχομεν καὶ τρίτον; Ὅρισσατε, Κύριε, νὰ σὰς ἰδῶ, ὡς τί ὁμοιάζετε;

Ἐατείνας δὲ τὴν χεῖρα ὑπὸ τὴν κλίνην ἔλαβε τὸν Ἰαπετὸν ἐκ τῆς λιπαρᾶς καὶ σμηκτικῆς κόμης του, καὶ σύρας αὐτὸν ἔξω ὡς σάκον ἀχύρων πύξ καὶ λάξ ἐπετέθη κατ' αὐτοῦ. Πρὶν φθάσῃ ὁ Ἰαπετός νὰ ὀρθωθῇ πρὸς ἄμυναν, συνετρίβη ἡ παρακειμένη ἔδρα

ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του καὶ τὰ ζύλα αὐτῆς ἐχρησίμευσαν πρὸς ῥαγδαίαν βροχὴν πληγῶν. Ἐντοσούτῳ ἡ σώφρων Σουσάνα δις καὶ τρίς ἐλειπρόθυμωσεν ἀπαρτήρητος, ἀλλὰ καὶ ἀνευ κινδύνου τῆς σφριγώσης ὑγείας της, οὔτε ἤελε παύσει ὁ σύζυγός της μανιωδῶς διαξάινων τὸν ἐκτάδην κείμενον Ἰαπετὸν, ἂν ἐκ τοῦ θορύβου δὲν προσήρχοντο οἱ ὑπηρέται. Διὰ τῆς παρεμβάσεώς των ἑαυτεν ἡ ξυλοκοπία, καὶ ὁπωσθὺν ἤρχισε νὰ αἰσθάνεται τὰς φρένας του ὁ ἐκμανής. Ἐπεμψε λοιπὸν ἀμέσως πρὸς ἀναζήτησιν Εἰσαγγελέως, Ἀνακριτοῦ Ἀστυνομικοῦ, ἢ ἄλλου τοιούτου, καὶ στραφείς πρὸς τὴν κατακλινῇ σύζυγόν του, τῆς ὁποίας τὰ ἐπίθετα χρώματα δὲν μετεβλήθησαν, ἀναισθητὰ εἰς τὴν ταραχὴν τῆς ψυχῆς της, Κυρία μου, τὴν εἶπεν, δὲν πάσχετε τὴν ἐσθμίαν, ὅσῃν παραπονεῖσθε εἰς τὸ ἐξῆς ὅμως θέλετε ἔχει περισσότεραν ἄνεσιν, νὰ διασκεδάσετε, διότι ἐκ μέρους μου εἶθε ἐντελὴς ἐλευθέρω.

Ἡ ταλαίπωρος ἀνεπήδησεν ἐκ τοῦ κλιντήρος, με ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας κατασπῶσα τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς της, καὶ σπαράσσουσα τὰς παρειάς της· ῥιφθεῖτα δὲ εἰς τοὺς πόδας τοῦ συζύγου της καὶ ὀλοφυρομένη καὶ κοπτομένη, Εἴμαι ἀθῶα! ἔλεγεν, εἴμαι ἀθῶα!

— Ναί! ναί! ἀπκράλλακτα ὡς εἰς τὸ μελόδραμα τῆς Βεατρίκης. Τώρα βλέπομεν, τί παραδέχεται καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς.

Ὁ Εἰσαγγελεὺς, ὁ Ἀστυνόμος καὶ οἱ κλητῆρες εἰσῆλθον συνάμα, καὶ συντάξαντες ἐκθεσιν ἀπήγαγον τὸν Ἰαπετὸν, χρῆζοντα ἀναπαύσεως καὶ θεραπείας. Ὁ σύζυγος ἀφῆκε τὴν οἰκίαν του, ἑωστὸν ν' ἀποφασίσουν περὶ τοῦ πράγματος τὰ δικαστήρια, καὶ ἐξῆτησε τὴν γνώμην τῶν ἀρίστων νομικῶν, πῶς ν' ἀποπέμψῃ τὴν ὀλισθήσαν μὴ ἀποδίδων τὴν προίκα. Οἱ τοῦ καταγωγίου συνθιασῶνται του, τὸν ἔδωκαν αὐτὴν τὴν ὠφέλιμον γνώμην, ἐλπίζοντες νὰ λάβουν καὶ αὐτοὶ τὸ μέρος των, διότι ὁ καλὸς φίλος των, ἀπὸ τινος καιροῦ λαγχάνων πάντοτε χεῖρον βολαν καὶ ἐξαντλήτας τὴν περιουσίαν του, ἐπαίξεν ἐπὶ πιστώσει, παραχωρῶν ποσοτὸν τοῦ μισθοῦ του.

Ὡς ἐκ τούτου ὁ δυστυχὴς Ἰαπετός, ὅστις πολλάκις ἐλήθηεν ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα, ἀνελπίζτως ἐνέπεσεν εἰς τὸν ἀκινδυνότερον βούθρον, ἐκ τοῦ ὁποίου δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξέλθῃ, εἰμὴ διερχόμενος τὸ πλημμελειοδικεῖον. Ἡ τραγικὴ περιπέτεια ἐμελλε νὰ διακωμωδηθῇ πανδημῶς, καὶ οἱ ψιθυρίζοντες περὶ τῆς αἰφνιδίου ἀσθενείας τοῦ ὀλισθήσαντος δῆθεν τὴν νύκτα ἐν τῷ σκότει ἐπὶ πετρῶν ἐμελλοῦ νὰ καγχάζουν. Ὁ θρόνος κῦβανε προσδεδουσῆς τῆς ἀνακρίσεως καὶ ἡ παῦσις του ἐκ τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας τὸν ἀνήγγειλεν, ὅτι πληρὴς τὸ ναυάγιον. Οἱ ἐπιχειρηματῆται καὶ ἐκπάτιοι τοῦ εἶδους του, μὴ μιμούμενοι τὸν Οὐκαλέγοντα, τὸν περιστοίχισαν συμπάσχοντες καὶ προσφέροντες τὴν συμμάχίαν καὶ ἐπιμαχίαν των κατὰ τοῦ πλεονέκτου συζύγου καὶ ἀπανθρώπου τυράννου τῆς τῶν πάντων ἀγογγύστως ὑπομεινάσης καὶ ἀγγελικῆς κατὰ τὴν καρδίαν γυναικὸς του. Ἡ φιλοτιμία καὶ παράταξις τοιούτων φίλων ἦσαν ὅμως

ἐν ἀκισλαθέστεραις εἰς τὸν Ἰαπετὸν, ἀναφαινόμενον τῆς κεφαλῆς ἀποληκοῦντος τοῖς δακτύλοις. Βεβαίως πρωταγωνιστὴν τοιοῦτων ἁλῶν, πρὸς καταστολὴν ὁ Ἰαπετός καὶ ἡ συνένοχος αὐτοῦ ἦσαν αἱ τοὶ βατῶν ὁπλοίων ἦτον ἀνάγκη παραδειγματισμοῦ. Τούτου θύμῳ μεγάλῳ ταξίαρχου. Τοιοῦτον ἔχων βιωτικὸν ἔνεκα παρεπέμφθη ἡ δίκη συνοπτικῶς εἰς τὸ ἄκροα ἀξίωμα ὁ Σαρδανάπαλος ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἔδειξε τὴν τήριον.

Δὲν θέλατε μᾶς ἐρωτήσει, Κύριοι, ἔλεγεν ὁ Συνήγορος τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος συζύγου, ἂν ὑπὸ σχῖνον ἢ ὑπὸ πρίνον, διότι σᾶς ἀπεδείξαμεν, ὅτι ὑπὸ τὴν κλίνην. Ἰὸ πρᾶγμα δὲ εἶναι νέον κατὰ Θεοφίλον, οὐχὶ τὸν νομικόν, ἀλλὰ τὸν κωμικόν.

Ὡσπερ γὰρ ἄκατος οὐδὲ μικρὸν πείθεται

Ἐνὶ πηδαλίῳ, τὸ πῆσμά' ἀπορρίξεται δὲ

Ἐκ νυκτὸς ἔτερον λιμέν' ἔχουσι' ἐξευρέθη

Ὁ Συνήγορος τοῦ Ἰαπετοῦ, ἐκτραφεὶς ἐν τῇ σχολῇ τῶν δέκα ῥητόρων, μετεχειρίζετο τὸ ἐπιχείρημα τῶν ἐκδικούντων τὸν φόνον τοῦ Ἐρατοθέου, ὅτι ὁ Ἰαπετός εἰσηρπάσθη ἐκ τῆς ὁδοῦ δι' ἐνέδρας ὑπὸ τοῦ οἰκοφθόρου χαρτοπαίκτη, ἐπιτεχνωμένου νὰ ἐκλάβῃ τὴν προῖκα. Ἰδοὺ τὸ συμβόλαιον, δι' οὗ ἐχωρεῖ τὸ ποσοστὸν τοῦ μισθοῦ του εἰς τοὺς συμπαίκτοράς του. Ἰδοὺ ὁ ἐνάρετος σύζυγος, ἰδοὺ ὁ φιλόστοργος πατὴρ εἰς τί δαπανᾷ τὸ μισθῆριον του! Πρὸς τί αἱ πληγαί, ἂν συνελάβανεν αὐτὸν ἐπ' αὐτοφώρῳ, πρὸς τί νὰ τὸν καταστήτῃ ἀναίσθητον;... Ὁ Εἰσαγγελεὺς, ὁ Ἀστυνόμος, ὅλοι λέγουσι, ὅτι τὸν εὗρον ἀναυδὸν καὶ κωματώδη. Ἐπὶ τῆς θύρας ἐτελέσθη τὸ ἀνοσιούργημα, καὶ εἰς τὸν κοιτῶνα ἐκλήθησαν οἱ μάρτυρες, παρὰ τὴν κλίνην, οὐχὶ δὲ ὑπ' αὐτήν.

Ἡ κατηγορουμένη ἐμελανόφορε καὶ ἔλειβε δάκρυα, πολλάκις διακόπτουσα τὸν Συνήγορόν της, ἐνῷ αὐτὸς ἐξιστόρει τὴν ἱλιάδα τῶν κακῶν, ὅσα ὑπέστη ὑπὸ τοῦ συζύγου της. Μὴ πρὸς Θεοῦ, Κύριε Συνήγορε, ἐπερῶναι μοιμύλλουσα τὰ χεῖλη, μὴ τὸν σύζυγόν μου, τὸν πατέρα τῶν τέκνων μου!... εἰς δὲ ὧμοις πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν... Ὁ Συνήγορος ὁμῶς, κατὰ προηγουμένην συνεννόησιν, ἐξηκολούθει οὐχ ἦστον, ἐναντιούμενος εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν της Ἀφες, ἄφες, ἀπῆντα, δὲν λέγεις αὐτὰ σὺ, ἀλλ' ὁ Συνήγορός σου, εἰς δὲν ἐπέβλεπεν ὁ νόμος τὸ χρέος, νὰ εἰπῇ ὅλην τὴν ἀλήθειαν.

Ὅλοι αὐταὶ αἱ τεχναι δὲν ὠφέλησαν. Οἱ κατηγορούμενοι κατεδικάσθησαν καὶ ἐδλήθησαν εἰς τὴν αὐτὴν φυλακὴν, ὡς ἂν συνίστατο ἡ ποινὴ τῶν εἰς τὴν μετ' ἀλλήλων συμβίωσιν. Ἄν καὶ τοιαῦτα παραπτώματα δὲν εὗρισκουν χάριν παρὰ τοῖς δεκασταῖς, εὗρισκουν ὁμῶς παρὰ τῷ δεσμοφύλακι. Ὅλοι οἱ φίλοι καὶ ὑπέρμαχοι τοῦ Ἰαπετοῦ ἤρχοντο εἰς ἐπισκεψὶν του, συμβάλλοντες εἰς εὐωχίας καὶ πότους, καὶ μετακοσμοῦντες τὴν φυλακὴν εἰς πολυκέλαδον μουσεῖον παντοίων διασκεδάσεων, μὴ ἀξίων ὧν βέβαια τῆς ἐγκρίσεως τῶν αὐστηρῶν τιμητῶν τῶν ἡβῶν, ἐκτός ἂν οὗτοι ἦσαν αὐλικοὶ καὶ παρασημοφόροι Σαρδαναπάλου Ἀνακυνδράζου. Ἐσθιε, πίνε, ὀχευε, ὡς εἰ γε ἅλλα οὐδὲ τούτου ἐστὶν ἄξια. Τὸ παράσημον τοῦ Σαρδαναπάλου ἦσαν δύο χεῖρες ὑπὲρ

Ταρσῶν καὶ τὴν Ἀγγιᾶλην. Ἰσως δὲ ἠλπιζον καὶ οἱ μωσχιῶντες ἑταῖροι τοῦ Ἰαπετοῦ, οὕτω μετ' αὐτοῦ φρονούντες καὶ πράττοντες, νὰ οἰκίσουν ἐν βραχεὶ τὴν Ἑλλάδα.

Ὁ Ἰαπετός δὲν περιορίζετο εἰς μόνην τὴν ἐν τῇ φυλακῇ ψυχαγωγίαν. Ἀδεία τοῦ καλοῦ δεσμοφύλακος ἐνίοτε τὴν νύκτα ἐξήρχετο πρὸς τοὺς φίλους του, ὅπου ἐτελοῦντο ἀνετωτέρως ἄλλα παραπλήσια ὄργια, ἄξια τῆς γραφίδος τοῦ Ὀγάρτου.

Ἐντοσούτῳ ὅσα κατὰ τῆς Εὐφροσύνης ἐτολύνεον ὁ Ἰαπετός, ἐματαιώθησαν, καὶ κατὰ τὴν παροιμίαν ἀπόλωλεν ἡ ὕς καὶ τὸ τάλαντον καὶ ἡ γνάθος.

ΙΕ.

Τὸ χωρίον Τριβῶν.

—ο—

Τὸ χωρίον Τριβῶν κεῖται εἰς ἀπόστασιν περίπου δέκα ὥρων τοῦ Αἰφειοῦ, μεσογειῶς, μετὰ γηλόφων, περιστεφόντων τὴν ἐκτεταμένην καὶ ἀνώμαλον πεδιάδα, παρὰ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου τούτου ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων γεωργουμένην. Ἄν καὶ ἡ γῆ εὐφορὸς καὶ βαθεῖα, ὀλίγη ἦταν ἡ ἀρουμένη, τὸ δὲ πλεῖστον κατεῖχεν ἡ ἀγρωστὶς, καὶ αὐτὴ ξηρὰ ἐν μετοπώρῳ τότε, καὶ οὐδὲν ἔχνος φυτείας, ἡ ἀμπελὸν, ἥτις βεβαίως ἔπρεπε νὰ εὐθηνῇ ἐπὶ τῶν προσηλίων κλιτῶν, ἐφαίνετο καθ' ὅλην τὴν περιφέρειαν, οὐδὲ φύλλωμά τι ἐκάλλυνε τὰς κυματοειδεῖς κορυφὰς καὶ τὰ πολύπτυχα κράσπεδα τῶν γηλόφων. Ἐν τῷ μυθῷ δύο μαστῶν κεκρυμμένοι αἱ καλύβαι τῶν χωρικῶν, ἀντιμὶ καὶ ἀλλεπάλληλοι, ὡς ἂν ὑπῆρχεν ἑλλειψὶς τόπου, ἦσαν ταπειναὶ καὶ πενιχραὶ, κατασκευασθεῖσαι ἐκ τῆς συναρπαγῆς ἐρειπίων παρακειμένων, ἐμφανίζοντων ὅτι προηγούμενα καταστρεπτικὰ συμβῆντα ἐσμίκρυναν τὸν πληθυσμὸν καὶ τὴν εὐπορίαν τῶν κατοίκων. Ἡ ἀρωσις τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο ἀπὸ κοινοῦ, ὥστε οὐδὲν ἔχνος ἐφαίνετο ὁρίων ἢ φραγμῶν, ἰδίᾳ δὲ εἶχεν ἕκαστος ὀλίγα κτήνη, ὁ μὲν αἶγας, ὁ δὲ πρόβατα ἢ χοίρους, ὁ δὲ ἡμίονους, καὶ μόνοι οἱ ἀροτῆρες βόες ἦσαν κοινοί. Αὐτὸ τὸ μικτὸν σύστημα κοινοκτημοσύνης κατὰ τὴν κάρπωσιν τῆς γῆς καὶ ἰδιοκτημοσύνης κατὰ τὰ λοιπὰ, διετηρεῖτο ἑκαταί, οὐδ' ἐγνώριζον οἱ χωρικοὶ ἄλλον τρόπον συμβιώσεως. Ἡ γῆ οὐδέποτε ὑπῆρχε κτημᾶτων, ἀλλ' ἐν καιρῷ τῶν ὀθωμανῶν ἀνῆκεν εἰς Σπαχὴν, ὅστις ἐλάμβανε τὴν δεκάτην. Τότε ὁμῶς αὐτοὶ οἱ χωρικοὶ ἀπεχώριζον τὸ τελούμενον, καὶ προσέτι διὰ τοῦ πρωτογέρου τῶν κατέβαλον κεφαλικὸν φόρον εἰς τὸν προεστώτα τῆς ἐπαρχίας, ὅστις ἀπέδιδεν αὐτὸν εἰς τὸν Πασᾶν. Πλέον τῆς σιταρκείας δὲν ἔσπειρον διὰ πολλὰς αἰτίας, καὶ

διότι οὐδεὶς ἐκ τῶν πέριξ εἶχεν ἀνάγκην σίτου, διὰ νὰ καταβιβάσῃ δὲ αὐτὸν πρὸς πώλησιν εἰς τὴν θάλασσαν δι' ὑποζυγίων, ἔπρεπε νὰ διαβῇ τὸν στερρημένον γεφύρας ποταμὸν, καὶ νὰ διέλθῃ δρυμῶνας καὶ κορυμνοὺς καὶ φάραγγας, καὶ ἐν γένει πάσχοντες ὅσα ἀγνοεῖ ὁ πορευόμενος τὴν ἀμαξίτον, ὥστε, ὡς λέγει ὁ ἔμπορος, τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτον ἐπικερδές. Τὰ ὀλίγα κτήνη παρῆχον εἰς αὐτοὺς τυρὸν, καὶ μάλιστα ὁ τῶν Τριῶν εἶχεν ὑπόληψιν, ἔρια, ἐξ ὧν ὤφαινον τὰ ἐνδύματά των, καὶ οἱ ἔχοντες ἡμιόνους ἐμίσθουν αὐτὰς εἰς τοὺς ὁδοιπόρους. Ὅσα χρήματα ἐκέρδαινον ἰδίως ἐκ τοιαύτης προσόδου, κατώρυττον ἐν τῇ γῇ, ὥστε νὰ μὴ νομίῃ αὐτοὺς ὁ Ὀθωμανὸς κύριος τῆς γῆς εὐποροῦντας, ὡς ἐκ τούτου αὐξάνων τὰς ἀπαιτήσεις του, τὰ δὲ Μωῦσος οὐ συνιδέει. ὀλίγα δὲ τινὰ ἀργυρὰ νομίσματα ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἐκρέμων αἱ κόραι περὶ τὸν τράχηλον ἢ τὴν κεφαλὴν, τὰ ὅποια ἀπετέλουν τὴν προικὰ των. Ἡ γλῶσσά των ἦτον ἡ ὁμιλουμένη, οὐχὶ ἡ ἀλθανικὴ, ὥστε διὰ μόντης χημικῆς ἀναλύσεως ἠδύνατο ν' ἀποφασισθῇ τὸ φαιμεραῦρικόν ζήτημα, ἂν βρῇ εἰς τὰς φλέδας των βαθμίαν ἐκ τοῦ ξανθοῦ αἵματος τῶν ἀρχαίων (1).

Μετὰ τὴν ἐπανάστασιν καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων, ἐφαίνετο ὅτι ἔπρεπε νὰ βελτιωθῇ ἡ τύχη των, διότι ὁ κύριος τοῦ κτήματος, ὁ Σπαχῆς, ἐξέλιπε, καὶ τὸ κεφαλικὸν τέλος κατηργήθη, ἀλλὰ τὴν εἰσῆλθον διπλοῦν δέκατον, ἦτοι ὁ φόρος τῆς ἐπικαρπίας, τοῦ ὁποίου ἡ εἰσπραξίς διὰ τῶν λεγομένων ἐνοικιαστῶν, καὶ κεφαλὴν καὶ ὄμους κατέβαλε. Πρὶν ὁ δεκατευτὴς καταμετρήθη καὶ λάβῃ τὸ μέρος του, ὁ χωρικός δὲν ἠδύνατο νὰ θέσῃ χεῖρα ἐπὶ τῶν θημωνίων του, εἰμὴ θεωρούμενος κλέπτης. Ἐπὶ τέλους ἤρχετο ὁ πολυπόθητος δεκατευτὴς, ἀλλὰ ἡ τοῦ ὄνου συμφορὰ εἶχε διδάξει τοὺς χωρικοὺς πῶς γίνεται ἡ διανομή. Οἱ παρακρουσιχοῖνοι δεκατευταὶ ἐμέτρον ἐπίμεστα, οἱ δὲ χωρικοὶ ἐσιώπων. Ἀφοῦ ἀπεχωρίζετο τὸ λεγόμενον διπλοῦν, ἀλλὰ πρᾶγματι τετραπλοῦν δέκατον, οἱ χωρικοὶ ἐχρεώσταν διὰ τῶν ὑποζυγίων των νὰ τὸ μεταφέρουν εἰς τὴν πρωτεύουσάν τῆς ἐπαρχίας εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ δεκατευτοῦ, ἕως δὲ ν' ἀπαλλαχθῶν τῶν τὰ πάντα ἐκμυζῶσιν τούτων Ἀρπυιδῶν, ἔθεράπευον τὴν γαστέρα των, ἀγογγύτως παρέχοντες τὰ κάλλιστα τῶν βρεμμάτων.

Συνετέλει καὶ τοῦτο μεγάλως εἰς τὴν μὴ ἐπέκτασιν τῆς γεωργίας, διότι, κατὰ τὸ ἐν χρήσει φορολογικὸν σύστημα, ὁ παμούχος, ὅστις ἔχει κτήμα ὅλην ἐπαρχίαν, ἀλλ' ἀργοὺς τοὺς ἀγροὺς, οὐδένα καταβάλλει φόρον, ἐνῶ ὁ οὐδ' ἔχων ὅσην νὰ ταφῇ, καὶ γεωργῶν τὴν ἀλλοτρίαν, φέρει ἐπὶ τῶν ὤμων του ὅλον τὸ φορτίον τῶν φόρων. Οἱ οἰκονομολόγοι ἡμῶν βεβαιοῦν, ὅτι ὑπὸ τὸν ἐλληνικὸν μεσημερινὸν

δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀλλέως, ὡς λέγει ὁ Σακισίος. Οὕτως ἀπεφάνθη ὁ Βροῦτος. ὁ ἐντιμὸς πολίτης Βροῦτος. Ὁ δημόσιος εἶναι λοιπὸν ὁ φυσικὸς συνέταιρος καὶ συγκοινωνὸς παντὸς ἐργαζομένου, ἀποφέρων τὴν κρείττονα μερίδα ἄνευ κόπων καὶ ἄνευ κινδύνων. Καὶ ἄνευ κόπων μὲν, διότι ἐκποιεῖ τὴν μερίδα του εἰς τοὺς ἐργολάβους ἐκλήπτους ἢ δωρικῶς ἐκλήπτους, ἄνευ κινδύνων δὲ, διότι, ἅμα κατακυρωθεῖσης τῆς ἐργολαβίας, κατὰ τὴν νεωτέραν ἀνακαλύψιν, οὐδὲ λόγῳ θεομηνίας μειοῦται τὸ τίμημα. Ὁ ἐκλήπτωρ τοιοῦτοτρόπως, ἂν ἦναι καλὸς ἐπιμελητὴς τῶν ἰδίων, *diligens paterfamilias*, θέλει πράξει κατὰ τὸ συμφέρον του, τὰ ὅποιον οὐδέποτε συνταυτίζεται μετὰ τοῦ συμφέροντος τοῦ φορολογουμένου, διότι ὁ μὲν δημόσιος εἶναι διηνεκὴς συγκοινωνὸς τοῦ γαιοπόνου, ὁ ἐκλήπτωρ ὁμῶς ἀναφαινόμενος κατὰ τὴν ὥραν τῆς διανομῆς ὡς κυκλοβόρος, ἀραοῦτος ἐν καιρῷ εὐφορίας θέλει ἀποζημιωθῇ διὰ τὴν ἐν καιρῷ ἀφορίας ζημίαν. Καὶ τῶντι ὅταν οἱ Τριβαῖοι εἶχον θεοῦ διδόντος εὐθηνίαν, ἐπάσχον ὑπὸ τῶν δεκατευτῶν τὰ πάνδεινα. Ἦτον ἀδύνατον νὰ συγκατανεύσων οὗτοι εἰς τὴν καταμέτρησιν, πρὶν ὑποσχεθῶν ἐλεῖναι ἀξίαν λόγου ἀμοιβήν. Διὰ νὰ σώσων λοιπὸν οἱ χωρικοὶ τὸν ἐν ὑπαίθρῳ ἐκτεθειμένον βόγον, συνεβιάζοντο καθ' ὅς ὁρους ἤθελον αἱ δεκατευταὶ, διδάσκοντες ἐκείνους τὸ μηδὲν ἄγαν, ὥστε ἐπέτυχον νὰ τοὺς πείσουν, ὅτι προτιμότερον νὰ μὴ ὑπερβαίνουν γεωργοῦντες τὸ μέτρον τοῦ πρὸς ἰδίαν κατανάλωσιν ἀναγκαίου.

Δὲν ἦτον ἐν τούτοις αὕτη ἡ μόνη περίστασις, καθ' ἣν οἱ χωρικοὶ ἐσίτιζον τοὺς γύπας των, ὅλοι οἱ διοικητικοὶ ὑπάλληλοι καὶ στρατιῶται, ἡ χωροφυλάκες, ὅσοι διήρχοντο διὰ τῶν Τριῶν, δὲν ἐπίστευον ὅτι αἱ πενίχραι καλύδας τῶν χωρικῶν ἐπτέγαζον τὴν πενίαν, ἀλλ' ἤκουον μόνην τὴν φωνὴν τῆς μαργου γαστέρας των. Ἀπέχοντες πάσης δενδροφυτείας καὶ ἀμπελοφυτείας ἦσαν ἀπηλλαγμένοι οἱ Τριβαῖοι τῶν ὑπερόγκων ἐκτιμήσεων τῆς ἐτησίας προσόδου αὐτῶν, ἀλλ' ἐκείροντο διὰ τοῦ ποιμνιακοῦ φόρου ὡς αἱ ἐπτάπεκτος, ἐπικρεμαμένης ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των τῆς ἀπειλῆς καταμηνύσεως, ἐπὶ ψευδεὶ δήλωσει. Ἄν εἰς ταῦτα προσθέσωμεν τοὺς μηνύτους καὶ ποινήτους κατὰ τὴν εἰσπραξίαν τοῦ φόρου τούτου, καὶ τῶν δημοτικῶν καὶ βουλευτικῶν ἐκλογῶν τοὺς κλύδωνας, δὲν θέλομεν ἀπορήσει, διατί οἱ χωρικοὶ τῶν Τριῶν ἦσαν ὡς νομάδες, προσκαιρῶς σκηνώσαντες ἐκεῖ καὶ ἐκ τοῦ προχείρου συναρμύσαντες φύρδην μίγδην τὰς καλύδας των, ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην συναντιζόμενοι μετὰ τῶν κτηνῶν, παρὰ τὴν ἀνάβλυσιν αὐπνου πηγῆς ψυχροτάτου ὕδατος, ἀλλὰ στερουμένου ἐκροῆς καὶ αὐξάνοντος τὴν ἀκαθαρσίαν διὰ μελαίνης ζώνης πηλοῦ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐκυλινδούντο οἱ χεῖροι.

Ἡ ἐλπίς νὰ γίνουν κύριοι τῆς γῆς καλυπτοῦσης τὰ ὅστα τῶν ἐπὶ αἰῶνας προσδοκησάντων τὴν ἡμέραν τῆς ἀνεξαρτησίας προγόνων των καὶ τῶν ὑπὸ τῶν ἐνδημικῶν πυρετῶν κατ' ἔτος δεκατευομένων τέ-

(1) Ἐνθυμοῦμαι ὅτι συμπολίτης τοῦ Φαλμερτῦερου ἐστὶ Μονάχῳ μ' ἐρώτησε κατ' ἰδίαν καὶ ἐμπιστευτικῶς, νὰ τὸν εἴπω ἐν συνειδήσει, ἂν εἶμαι νέος, ἢ ἀρχαῖος Ἕλλην, ἀλλὰ τότε δὲν εἶχεν εἰσεῖν ἀναπτύχθῃ διὰ τοῦ Δ Ε Ι Γ Ο Υ ὁ ὀργανικὴ χημεία. Σημ. Π.Κ.

πνών των, ἦτον συτελεστικώτερα εἰς τὸ νὰ μὴ περιπέσουν εἰς μαρasmus καὶ εἰς πλήρη ἐκφυλῶσιν, ἢ ἡ παρουσία ἱερέως, μηχανικῶς τελούντος τὰ τῆς ὑρητικίας, κατὰ τὰ λοιπὰ δὲ ὁμοίου των κατὰ τὴν ἀμάθειαν καὶ ἀνικάνου νὰ μεταδώσῃ τὴν ἱερὰν παρακαταθήκην τοῦ θεοῦ λόγου, τοῦ ἀνυψούντος τὸ πνεῦμα εἰς περιφρόνησιν τῶν ἐφημέριων κακῶν τοῦ παρόντος βίου καὶ παρασκευάζοντος αὐτὸ εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῶν αἰδίων ἀγαθῶν τοῦ μέλλοντος. Ἐπ' αὐτῇ τῆς ἐλπίδος δελεαζόμενοι ἐδαπάνησαν κατὰ μικρὸν ὅσα εἶχον κατορωρυγμένα χρήματα, καὶ αὐτὰ τὰ νομίσματα, τὰ ὅποια συνήθως αἱ κόραι ἀναρτοῦν περὶ τὰ στήθη καὶ τὴν κεφαλὴν, ἀποτελοῦντα τὴν προικὰ των· ἀλλ' οἱ πρόθυμοι νὰ τὰ λάβουν προεστώτες τῆς ἐπαρχίας, μεταλλάξαντες τὸ τουρκικὸν ὄνομα τοῦ *Κοτλάμπανη*, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ τουρκικὰ ἦθη, οὐδὲν εἶχον πράξει μέχρι ἐκείνης τῆς στιγμῆς πρὸς βελτίωσιν τῆς τύχης των, καὶ ἐπειδὴ δὲν εὗρισκον πλέον παρ' αὐτοῖς χρυσὸν ἢ ἄργυρον, ἀλλὰ τυρὸν καὶ ἔρια, τοὺς ἐνθυμοῦντο μόνον ὅσακις ἐπρόκειτο περὶ ψήρων.

Ἐπ' ἐσχάτων ἡ ἀπροσδόκητος ἐμφάνισις τοῦ Τάσου, ὡς ἐκ τῆς νόσου τοῦ δῆθεν παρεμποδισθέντος καὶ φιλανθρώπως ἀντιληφθέντος τῶν πραγμάτων αὐτῶν, ἀνερρίπισε πάλιν τὴν σχεδὸν σβεσθεῖσαν φλόγα τῶν ἐλπίδων των· τὸ τυχαῖον καὶ ἀπροκατασκευαστον τῆς συμπράξεώς του ὡς ἀπὸ μηχανῆς, τὸ ἀφιλοκερδὲς τῶν τρόπων, προκαταβάλλοντος μάλιστα ἀντὶ νὰ ζητῇ ἐκ προκαταβολῆς ὡς οἱ προὔχοντές των, τὸ κατ' ἀρχὰς ἀπρόθυμον αὐτοῦ καὶ μετ' ὀλίγον ὡς ἐξ εὐγενοῦς αἰσθήματος καὶ ἐκ τῆς φορτικῆς λιπαρίας συναρωγόν, καὶ ἐν γένει τὸ αἰφνίδιον, κατεκυρίευσαν τὸ πνεῦμα των καὶ ἐνέπλησαν αὐτοὺς πίστεως καὶ ἀσφαλείας, ἀποδίδοντα τὸ εὐεργέτημα εἰς τὸν ἐπιβλέποντα τὰ δεινὰ τῶν ἀδικουμένων, πρὸς οὓς πέμπει τὴν χάριν τοῦ δι' ἀγγέλου τινος, ἔστω καὶ ὑπὸ τὴν μορφήν ὑπολοχαγοῦ, οἷος ὁ Τάσος.

Ἐν τούτοις ἡ διὰ δημοπρασίας ἐκπαίσεις τοῦ χωρίου ἀντὶ φαλαγγιτικῶν γραμματίων ἐπ' ὀνόματι τοῦ Τάσου δὲν ἐγέναν ἀνευ κρότου καὶ πατάγου. Ὅλοι οἱ κινῶντες τὸν πῖθον των ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ εἶχον μάθει, ὅτι ἐκτίθενται εἰς δημοπρασίαν αἱ Τριθαί, καὶ ἡ πιστευομένη φήμη, ὅτι τοῦτο γίνεται πρὸς ὄφελος τῶν χωρικῶν, δὲν τοὺς ἀνεχάτισσε νὰ παρεμβάλουν ὅσαδήποτε ἐμπόδια καὶ νὰ προτείνουν παντὸς εἶδους παρατυπίας, συγχρόνως βεβαιούντες τοὺς χωρικοὺς περὶ τῆς προθύμου συμπράξεώς των εἰς ὅ,τι δύναται. Ἀλλ' οἱ δυστυχεῖς χωρικοὶ δὲν ἐπίστευον πλέον αὐτοὺς τοὺς αἰλούρους, οὔτε ἀνέγινοντο βύλακες. Μὴ δυνάμενοι οἱ φιλάγαθοι προστάται νὰ διαθέσουν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν των τὰς Ἀρχάς, ὡς ἐκ τῶν αὐστηρῶν παραγγελιῶν ἐξ Ἀθηνῶν συνεργείᾳ τοῦ Ἰαπετοῦ, ἐσπερμολόγουν παντοῖα περὶ τοῦ Τάσου, καὶ ἐνουθέτουν τοὺς χωρικοὺς, νὰ μὴ ἐμπέσουν εἰς παγίδα τινα, ἥτις ἐπὶ τέλους ἦτον καὶ εἰς τὸν τυφλὸν ὁρατῇ, ὅταν ἐγινε γνωστὴ ἡ ἀναφορά τῶν χωρικῶν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, αἰτούντων ὡς εὐεργέτημα, νὰ κα-

τακυρωθῇ τὸ χωρίον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Τάσου. Ἀλλ' ὁ πολλακὶς ψευθεὶς οὐδὲ τὴν ἀλήθειαν λέγων πιστεύεται, ὥστε οἱ χωρικοὶ οὐδεμίαν ἔδιδον εἰς τὰς νοθεσίας ἀκρόασιν, μετὰ τινος κόμπου ἀπαντῶντες, ὅτι, ἂν τοιοῦτος μεγαλόδωρος ἀνθέντης τοῖς ἀπατήσῃ, πάλιν εἶναι εὐτυχεῖς, διότι ζῶν μετ' αὐτῶν μέλλει νὰ μεταδώτῃ ἀφειδῶς τὰ πλούτη του.

Παρά τὰς συμβουλὰς καὶ τὰς ἐνεργείας τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ δυναμένων, ἐτελέσθη λοιπὸν ἡ δημοπρασία, ἀποδεικνύουσα αὐτοὺς ἀναξίους νὰ πράξουν εἴτε τὸ καλόν, εἴτε τὸ κακόν, καὶ ξένος τῆς ἐπαρχίας, οὔτε καὶ Πελοποννήσιος, ἄγνωστος καὶ ἄσημος, ἀλλὰ μεγαλοπράγμων καὶ πολλὰ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ δυνάμενος, ἐμελλε νὰ καθιδρυθῇ ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἄγων καὶ φέρων τὸν λαόν, καὶ ἐκ θεμελίων κατασκάπτων ὅλας τὰς ἡγεμονεύουσας δυναστείας. Πρὸς τὰ λοιπὰ προστεθῇ τοιοῦτοτρόπως καὶ ἡ ἀκαταλόγιστος δύναμις τοῦ ἀποκλειστικοῦ π. εὐρυκτος, διὰ ν' ἀνατρέψῃ τὰ πάντα καὶ νὰ δείξῃ εἰς τὴν αὐθάδη τοῦτον τυχοδιώκτην ἐξ ἀπίης γαίης, κατὰ τὸ λέγειν των, πρὸς ἀπίδια εἰς ἓνα σάκκον.

Πρώτην ἀρμοδίαν περίστασιν διὰ νὰ ἐκδεικνύουν τὸ πάθος των οἱ παρακουσθέντες προστάται ἔδραζαν τῇ κληρώσιν στρατευσίμων. Ἐνῶ ὁ δῆμος, τοῦ ὁποίου μικρὸν μῦριον αἱ Τριθαί, ἐχρεώσται νὰ δώσῃ ὅλους τρεῖς στρατευσίμους, καὶ οἱ τρεῖς ἐκληρώθησαν ὡς ἐκ τύχης ἐκ τοῦ εὐτελοῦς τούτου χωριδίου. Εἶχεν ἤδη ἐκτοτε τελεοποιηθῇ διὰ τῆς ἐλληνικῆς εὐφυΐας ἡ περὶ τὰς κάλπας τέχνη. Τὰ περιέχοντα τὰ ὀνόματα τῶν στρατευσίμων τῶν Τριθῶν ψηφιδέλτια ὑπερεῖχον κατὰ μέγεθος, ὥστε τὸ παχύτερον ἐνείλημα αὐτῶν ἦτον εἰς τὴν ἀφὴν εὐδιάγνωστον. Ἐν γένει ὁ γεωργὸς καὶ ὁ ποιμὴν δὲν ἐναλλάσσον εὐχαρίστως τὸ ἄροτρον καὶ τὸν κλαύροπα χάριν τῶν ὀπλῶν· ἀλλ' ὅταν ἡ τοιαύτη μεταβολὴ τοῦ βίου ἐκ τῆς ἀγροδιαίτου ἐλευθερίας εἰς τὴν δουλικὴν πειθαρχίαν εἶναι νεοφανές τι, ὁ κληρωθεὶς λογιζέται ἀπολωλὼς καὶ ὡς δεκάτῃ ἀνθρώπων. Τὴν πικρίαν τοῦ παθήματος ἐπαυξάνει τὸ αἰσθημα, ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς κληρώσεως δὲν ἦτον ἔργον τῆς τύχης, ἀλλ' ἀδικίας καὶ ἀπάτης, καὶ μόνος ὅστις εὗρέθη εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀδικουμένου δύναται νὰ ἐννοήσῃ, πόσον διὰ τοιούτων πράξεων ἐξαχαιοῦται ὁ ἄνθρωπος.

Ἄν καὶ ἡγνόουν οἱ Τριθαῖοι διὰ τίνων μηχανῶν ἔπεσαν εἰς αὐτοὺς καὶ οἱ τρεῖς κληροί, δὲν ἠδύναντο νὰ πεισθῶν ὅμως, ὅτι ὑπῆρξεν εἰλικρινὴς ἡ κληρώσις, καὶ μάλιστα καθόσον αἱ προσηγηθεῖσαι ἀφορμαὶ τῆς γενικῆς κατ' αὐτῶν δυσμενείας καὶ καταφοράς κατεδείκνυσαν τὴν πρόθεσιν ἀδικίας. Διὰ νὰ καταστήτουν αὐτὴν ἐτι προδηλοτέραν, οἱ γεννάδαι τοὺς ἔλεγον, ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀθυμοῦν ἔχοντες προστάτην τὸν μέγαν ὀπλαρχηγόν.

Τεθλιμένοι καὶ κατηρεῖς συνῆλθον οἱ χωρικοὶ παρὰ τὸ ἐκκλησίδιον τοῦ χωρίου, ἔχον μᾶλλον σχῆμα συφεοῦ, προεδρευόντων τοῦ παρέδρου Δουδούμη καὶ τοῦ ἱερέως Παπᾶ Βλάση.

— Ὅπου πτωχὸς καὶ ἡ μοῖρά του, ἔλεγεν ὁ Πά-

ρεδρος. Μᾶς κατατρέχουν, διότι εὐρήκαμεν ἓνα καλὸν ἄνθρωπον, νὰ μᾶς ἐλευθερώσῃ τὴν γῆν.

— Μέχρι τρίτου οὐρανοῦ φωνάζει ἡ ἀδικία, ἔκραζε σχετιζόμενος ὁ γέρων Λαχανόπουλος, ἓνα υἱὸν εἰς ἡλιείαν καὶ αὐτὸν στρατιώτην! Ποῖος θὰ φροντίσῃ τὰ ζωντανά μου; Ἐγὼ ἐγήρασα, τὰ πόδια μου εἶναι πιασμένα καὶ ἔχω δύω τσούπραις νὰ ξεκάμω!

— Μὴ ἀπελπίζῃσαι, ὑπελάμβανεν ὁ Παπᾶ Βλάσσης παραμυθητικῶς, δὲν ἐγάρηκε τὸ δίκαιον. Μὲ τὴν βνήθειαν τοῦ Θεοῦ εὐρίσκεται. Αὐτὸς μᾶς ἔσται ὁ τὸν ἄνιον ἄνθρωπον, διὰ νὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ τὰ στόματα τῶν λύκων.

— Πά! ἐφώναζε μὲ ὀξείαν καὶ χαλκίζουσαν φωνὴν γραῖά τις, ὅσον νὰν τὸ μάτη εἰς τὴν Ἀθήνα ἐκείνος, μοῦ πέθαναν τὸ παιδί μου οἱ τακτικοί.

— Λέν ἀποδυνήκει τόσον ἔξαφνα, Κυρά Ἀσημίνα, ἡσύχασε. ἔλεγεν ὁ Ἱερεὺς ὁ υἱὸς σου ἐξαίρεται ὡς μονακίβος, διὰ τοῦτο νὰ κάμῃς ἀναφοράν.

— Καὶ ποῖος νὰν τὴν κάμῃ τὴν ἀναφοράδα. Ἀστραπὴ νὰν τοὺς κάψῃ!

— Εἶμαι ὀρφανὸς ἀπὸ κύρη καὶ μάνα· ποῖος θὰ θρέψῃ τ' ἀδελφάκια μου, ἂν γίνω τακτικός, θὰ τὰ φάγουν οἱ λύκοι, ἔκραζε νέος, μόλις κουρίζων.

— Ὅλοι φωνάζετε μία κοπανιά, σὰν τοὺς σκύλους τῆς μάνδρας· καὶ ποῖος ν' ἀκούσῃ τί λέγετε; Ἐκέπληττεν αὐτοὺς ὁ Πάρεδρος, ἐμψράττων τὰ ὦτά του, διὰ νὰ δείξῃ, ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ σιωπὴ.

— Βέβαια! ἀντίλεγεν ἡ Ἀσημίνα, δὲν πέρνουν τὸ παιδί σου καὶ δι' αὐτὸ σοῦ φαίνονται τὰ ξεφωνητά μας περίσια. Ἀκούς ἄνθρωπον, νὰ μᾶς σφάζουν καὶ νὰ μὴ μιλοῦμεν!

— Καλὸ, Κυρά Ἀσημίνα, σκοῦζε! σκοῦζε! κί' ἀπὲ νὰ μᾶς πῆς! τί βγαίνει!

— Ναί! ναί! τόλεγε καὶ ἡ κυρούλα μου· ἔξ' ἀπὸ τὸ χορὸ, πολλὰ τραγουδία ξεύρουν.

— Καὶ μὴν ἀφήτετε νὰ ποῦμεν καὶ μίαν γνώμην;

— Ἐγὼ ξεύρω, ἔκραζεν ὁ γέρων Λαχανόπουλος, ὅτι λεπτοῦλι δὲν ἔχω νὰ δώσω, διὰ νὰ ἐλευθερώσουν τὸ παιδί μου. Ὅλα μᾶς τὰ ἔφαγαν οἱ Τρανοί, διὰ τὸ καλὸν μας, καὶ τώρα μᾶς πέρνουν καὶ τὰ παιδιά μας.

— Νὰν τοὺς πάρῃ ὁ Χάρος, ἐξεφώνει κρώζουσα ἡ Ἀσημίνα· ἄρ' δὲν ἐπούλησα καὶ τὸ καλάδι μου, τὴν τελευταίαν φορὰν, ποῦ τοὺς δώσαμεν διὰ νὰ γνωμοδοτήσῃ ὁ ἔμφορας;

— Ναί! ἀνερώνουν ὅλοι συναυλίσαν, λεπτοῦλι δὲν ἔχομεν. Μὴν ἀρχίσωμεν πάλιν τὰ συνειθισμένα. Δόσε νὰ φάγῃ ὁ ἡμαρχος, δόσε νὰ φάγῃ ὁ ἑπαρχος, δόσε νὰ φάγῃ ὁ γραμματεὺς, νὰ φάγῃ ὁ κλητὴρ! καὶ ποῖος νὰ φάγῃ καὶ νὰ χορτάσῃ!!

— Ὡς ἐν στιχομυθίᾳ ἀνελάμβανε τὸν λόγον ἡ Ἀσημίνα, ἅμα καταπαύοντος τοῦ ἀλαλαγμοῦ, καὶ κανοναρχοῦσα ἔλεγε· Μὲ τὸ δόσε, δόσε, μᾶς ἔφεραν μὲ τὴν ψυχὴν 'ς τὰ δόντια.

Ὁ Πάρεδρος καὶ ὁ Ἱερεὺς ἀμνηχανοῦντες ἀντέδλεπον πρὸς ἀλλήλους.

— Ἐγὼ ξεύρω τί θὰ κάμω, ἐγρύλλιζεν ὁ νέος Ταγαρόπουλος, κόπτω τὸν μεγάλον δάκτυλον καὶ μὲ ἀφίνουν νὰ κουρεύωμαι.

— Τί κατάστασις! συνεκραύγαζον ἄνδρες, πρέπει νὰ σημειωθοῦν τὰ παιδιὰ μας, διὰ νὰ τὰ σώσωμεν ἀπὸ τὰ νύχια τῶν!

Εἰς τὸν ἀλαλαγμὸν, καὶ τὸν βρυγμὸν τῶν ἀνδρῶν, καὶ τὸν ὀλολυγμὸν τῶν γυναικῶν προσετίθεντο οἱ γόοι τῶν ἐπιμαστιδίων, καὶ τῶν παιζόντων παιδαρίων οἱ λαρυγγισμοί, ὥστε ἐφαίνοντο ὡς ἀγέλη λάρων καταληθθέντων ὑπὸ λαίλαπος.

Ἐν τῇ ἀκμῇ τοῦ πολυφώνου τούτου παράχου ἐφάνη μακρόθεν ἄνθρωπος ἐρχόμενος πρὸς αὐτοὺς μετὰ σπουδῆς καὶ πρῶτος ὁ Πάρεδρος τὸν παρετήρησε καὶ τὸν ἐπέδειξεν, ὥστε νὰ καλῇσυχάσουν, ἕως νὰ μάθουν τίς καὶ πόθεν ὁ ἐρχόμενος.

— Μὴν ἐρχεται διὰ νὰ πάρῃ τὰ παιδιὰ; ἀνεδῶσαν ὅλοι ὁμοῦ, δὲν τὰ δίδομεν, δὲν τὰ δίδομεν!...

— Τόσον γλίσγορα δὲν γίνεται ἀφήτετε νὰ μάθωμεν, εἶπεν ὁ Πάρεδρος· καὶ διέσχισε τοὺς συνεπικειμένους, διὰ νὰ ὑποδεχθῇ τὸν ἐρχόμενον.

Ἀπορῶν διὰ τὸν θόρυβον ἐπλησίασεν αὐτός, καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν ἀπαντῶντα Πάρεδρον·

— Τί ἐπάθετε, τὸν εἶπε; Μήπως ἐμάθετε ὅτι ἐρχεται ὁ ἄνθρωπος τοῦ Τάσου, διὰ νὰ γίνῃ ἡ ἐγκατάστασις;

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Τάσου ὅλοι ἐσιώπησαν ἀτενίζοντες πρὸς τὸν ἐλθόντα.

— Πῶς! ἠρώτησεν ὁ Πάρεδρος, κατωρθώθη ἡ ἔγκριστις τῆς δημοπρασίας;

— Βέβαια, εἶπεν ὁ ἐλθὼν, ἐρχομαι νὰ λάβω τὰ συγχαρίκια μου. Ὁ Τάσος στέλλει τὸν Σκιᾶν, διὰ νὰ γίνῃ ἡ ἐγκατάστασις, καὶ αὐριον ἐρχεται ἐδῶ μὲ τὸν ἔρπον, ὥστε ἐτοιμασθῇτε νὰ τὸν δεχθῆτε.

— Βλέπετε, εἶπεν ὁ Ἱερεὺς, ὅτι ὁ πολυεύσπλαγχνος, ἤκουσε τὰς δεήσεις μας καὶ μᾶς στέλλει τὸν καλὸν ἄνθρωπον, διὰ νὰ μᾶς σώσῃ ἀπὸ τὰ βίασινὰ μας!

— Εὐλογητὸς ὁ θεός! ἀνευφήμησαν ἀπαξάπαντες.

— Μέγας εἰ σὺ, κύριε!! ἐπεφώνησεν ἡ Ἀσημίνα σταυροσημειουμένη· αὐτὸ τὸ θαῦμα θὰν τὸ διηγούται καὶ τὰ διέγγονά μας.

Ὅλα τὰ πρόσωπα ἐφαιδρύνθησαν, ἐν ἀκαρεῖ, ὅλοι αἱ κακοπραγίαι ἐλητμονήθησαν, καὶ αὐτὰ τὰ παιδάρια, αὐτομάτως ἀκολουθοῦντα τὴν πρὸς χαρὰν ῥοπήν, ἐσκίρτων καὶ ἐφίλουν τοὺς γονεῖς τῶν.

Ὁ Πάρεδρος διέταξε τὰ πρὸς δεξίωσιν τοῦ ξένου, καὶ ὁμοθυμαδὸν ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ τὴν ἐπαύριον ἡ προὑπάντησις τοῦ Σκιᾶ μετὰ πάσης πομπῆς.

Τὴν ἐπαύριον τῶντι πασουδεῖ ἐπορεύθησαν οἱ χωρικοὶ εἰς προὑπάντησιν τοῦ καὶ μετ' ἀλαλαγμοῦ καὶ ζητωκραυγῶν τὸν ὑπεδέχθησαν. Προέτρεχον τὰ τραγίζοντα μεϊράκια καὶ τὰ παιδάρια κυβιστῶντα, εἶποντο οἱ κρούοντες τύμπανα καὶ κύμβαλα καὶ βυκανίζοντες ἀσκούλους, ἐν πλήρει κακοφωνίᾳ, ὀλίγα δέ τινα βήματα μετ' αὐτοὺς ἤρχετο ὁ Σκιᾶς γαυριῶν καὶ λορδούμενος καὶ ἐνίστα σείων ἀστραγαλωτὴν. Τὸ πρόσωπόν του ἦτον ὡς κυναλώπεκος ἐχούσης ἐκ τῆς

ἀνθρωπίνου μορφῆς τὸν στρεπτὸν μύστακα, οἱ δὲ περὶ οὐκ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἐσπινέριζον ὑπὸ τοῦ καύματος τῶν κρωίνων λουβῶν. Μετ' αὐτοῦ συνεβάζεν ὁ Ἐφορος, ὑπομειδίων σαρκαστικῶς, ἀλλ' ἄοπλος καὶ οὐδὲν φέρων στιλβόν, ἐστιάζετο ὑπὸ τοῦ ἐνόπλου καὶ ἀργυροῦφαντος φέροντος στολὴν, παρηκολούθουν δὲ τέσσαρες ἐνιπλοὶ, ἀκόλουθοι τοῦ Σκιά. οὐδὲν χάριν ἔχοντες ἐπὶ τοῦ οἰνοβαροῦς προσώπου κατὰ πόδας συνέρρεον οἱ χωρικοὶ ἀγαλλόμενοι καὶ ληρωδοῦντες, καὶ τελευταῖαι αἱ γυναῖκες, κρατοῦσαι αἰ πλείτται βρεφύλλια καὶ λακερύζουσαι, μεθ' ὧν συμπορευόμενοι συνεκελεύοντο αἱ κόραι.

Ἐν τοιαύτῃ παρατάξει προέβησαν μέχρι τοῦ Ἐκκλησιδίου, ὅπου πολλὰν ὥραν ἐκαίανισαν παραταχθέντες περὶ τὸν Σκιά καὶ τὸν Ἐφορον, ἀνακλιθέντας ἐπὶ τάπητος καὶ προσκεφαλαίων. Ὁ Δουδούμης, λεπτὸς καὶ ὑψηλός, κανονίας, καὶ ὁ λευγεῖμων Παπᾶ Βλάσης, ὑπὸ τοῦ ὁποίου τὸ μέλαν τρίχωμα ἐφαίνοντο μόνον τὰ ἐξέχοντα καὶ ξανθὰ μῆλα καὶ οἱ ἀκακοὶ ὀφθαλμοί, ὑποῦργουν ἰδίαις χερσὶ μετ' ὄχλου, προσέχοντες νὰ μαντεύσων ἐκ τῶν βλεμμάτων τοῦ Σκιά τὰς ἐπιθυμίας του, ἐπιπλήττοντες βρέως τοὺς χωρικοὺς διὰ τὴν ἀδεξιότητά των κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαταττομένων καὶ τὴν ἀμδύνοιαν, καὶ ἐκίετοντες ὅλην τὴν ἀγροίκον εὐγένειαν τῶν τρώων των.

Ἀφ' οὗ οἱ δεξιούμενοι ἐρρόφησαν καφὲ καὶ ἐκάπνισαν, ὁ Ἐφορος ἐξήγαγεν ἔγγραφα ἐκ τοῦ κόλπου του καὶ ἔλαβε τὸν λόγον· ὅλοι δ' ἐσιώπησαν προσέχοντες εἰς τὰ λεγόμενα.

— Ἐξ ὅλων τῶν σημείων βλέπω, ὅτι ἡ πράξις, διὰ τὴν ὁποίαν σήμερον ἦλθον ἐδῶ, σὰς εἶναι χαρμόσυτος καὶ ἐπιθυμητὴ καὶ ὡς ἐορτὴν τὴν πανηγυρίζετε.

— Ναί! ἀνέκραξαν ὅλοι, εἶναι ἡ σωτηρία μας.

— Πλὴν κατὰ χρέος, πρέπει νὰ σὰς ἐρωτήσω, διὰ νὰ συντάξω περὶ τούτου ἔκθεσιν. Ἦλθα λοιπὸν νὰ ἐγκαταστήσω σήμερον τὸν Κύριον Ὑπολοχαγὸν Τάσσον Βλέξαν εἰς τὸ χωρίον Τριδῶν, καὶ σὰς ἐρωτῶ, δέχεσθε αὐτὸν κύριον καὶ κάτοχον ὅλης τῆς περιφέρειας τοῦ χωρίου σας;

— Μάλιστα! Μάλιστα!

— Εἰς τὸ ἐξῆς αὐτὸς καὶ μόνος εἶναι κύριος ὁ λων τῶν γαιῶν, ἀρωσίμων καὶ μὴ, τῶν νομῶν καὶ τῶν ὑδάτων καὶ ἐν γένει ὅλων τῶν πραγμάτων, ὅσα ἐν τῷ αὐτῷ τῆς περιφέρειας εὐρίσκονται. Εἰσθε σύμφωνοι καὶ δίδετε τὴν συγκατάθεσίν σας ὅλοι; Τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις ἀπήγγειλεν ὁ Ἐφορος τολῶν ἀκριδῶς ἐκάστην, καὶ περισκοπῶν εἰρωνικῶς ὅλους τοὺς χωρικοὺς.

Οὗτοι ἀντέδωκαν πρὸς ἀλλήλους ὡς ἀποροῦντες διὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐρωτήσεως, ἀλλὰ μὴ βλέποντες τι κρυπτόμενον ὑπ' αὐτὴν καὶ ἀκολουθοῦντες τὴν φωνὴν τοῦ ἐτυμωτέρου εἰς ἀπάντησιν, ὁμοῦ ἀνέκραξαν ὅλοι.

— Αὐτὸν θέλομεν!

— Καὶ ὁποῖον δὲν ἂς εἴτε, ἂς μὰς συγχωρήσῃ, ἐπρόσθετεν εἰς ἐξ αὐτῶν πρὸς κοινὸν γέλωτα.

— Τί μὰς κάμνει τόσας ἐρωτήσεις; εἶπεν ἄλλος εἰς τὸν πλησίον του.

— Αὐτὰ, ἀπήντησεν οὗτος, τὰ κάμνουν ἐκεῖνοι οἱ Τρανοὶ, τάχα, πῶς καὶ τί, αὐτοὶ ξεύρουν.

— Ἀκούσατε λοιπὸν τὴν ἔκθεσιν, διὰ νὰ τὴν ὑπογράψετε, ὅσοι γνωρίζετε γράμματα. Σήμερον κτλ.

Ἐκτὸς τοῦ Δουδούμη καὶ τοῦ Παπᾶ βλάση μόλις δύο ἢ τρεῖς ὑπέγραψαν· ἀλλ' ὁ Ἐφορος εἶχε φέρει μεθ' αὐτοῦ καὶ δύο μάρτυρας, οἵτινες ἐξείωσαν περὶ τῶν ἀναλαβήτων καὶ τελευταῖος ὑπέγραψεν ὁ Σκιάς λέγων·

— Ἀς βάλω καὶ ἐγὼ τὴν μαγκούραν μου.

— Σὰς εὐχομαι λοιπὸν νὰ τὸν ἀπολαύσετε τὸν Κύριον Βλέξαν, ὅπως ἐπιποθεῖτε, εἶπεν ὁ Ἐφορος συνελίστων τὰ ἔγγραφα, διὰ ν' ἀπέλθῃ.

— Νὰ μὰς ζήτη! νὰ μὰς ζήτη! ἐπάνω εἰς τὸ κεφάλι μας θὰν τὸν ἔχομεν Ὁ Θεὸς νὰν τὸν ποτικοδυναμόνῃ!! ἀνέκραξαν ὅλοι.

— Δὲν θὰ φύγῃς, Κύριε Ἐφορε, εἶπεν ὁ Σκιάς, πρὶν φάγωμεν τὸ κοκορέτζι.

— Ναί! ὑπέλαβεν ὁ Δουδούμης, περιμένετε ὀλίγον καὶ ἀμέσως εἶναι ἔτοιμον.

Μετολίγον παρετέθη τὸ ὀπτὸν ἀρνίον ἀκέρκιον ἐμπεπαρμένον εἰς τὸν ὀβελόν, εἰς δὲ τὴν ἄκραν αὐτοῦ τὰ ὀπτὰ ἔντερα, τὰ κολοκορδόκολα, καὶ ὁ Σκιάς διὰ τῶν χειρῶν του ἔκοπτε τεμάχια διὰ τὸν Ἐφορον καὶ δι' αὐτὸν, συχνάκις ἐκμυζῶν ἀσκοπιτύνην οἶνου δέξους ἀρωγόν, τὴν ὁποίαν παρείχεν ἀμέσως εἰς τὸν Ἐφορον, αὐτὸς δὲ μετέδιδεν εἰς τοὺς ὀπισθεν καθημένους δορυφόρους τοῦ Σκιά καὶ τοὺς δύο μάρτυρας, διαμελίζοντας καὶ αὐτοὺς ἄλλο ὀπτὸν ἀρνίον.

— Ἐχομεν, παρετῆρει ὁ Δουδούμης, ψυχρότατον νερόν.

— Διὰ τὰ πρόβατα, ἔλεγεν ὁ Σκιάς.

Ἐντοσούτῳ ἐπλήσθη καὶ ἐξαπτίσθη ὁ ἀκροθώραξ, διὰ μικρῶν ἀναλωμάτων φθάσας εἰς ἐκεῖνον τὸν βαθμόν, τὸν ὁποῖον ὁ γερμανὸς ποιητὴς εὐφυῶς εἰκονίζει λέγων· αἰσθάνομαι τὴν καρδιακὴν ἡδονὴν ὁ μού πεντακοσίων χοίρων, ἢ κατὰ τὸν σήμερον εἰ χρήσει τοῦ λέγειν τρόπον, δεκάμιως πεντακοσίων χοίρων.

— Βρὲ Καλιακούδα! εἶπε πρὸς ἓνα τῶν δορυφώρων του, δὲν μοῦ βάνης αὐτὰ τὰ σπληνάντερα νὰ χοροκηδήτουν;

Ὁ Καλιακούδας παρηνθὺς ἀνεπήδησε, καὶ λαβὼν ἐκ τῆς χειρὸς τὸν πλησιέστερόν του, γέροντα παλιόν, ἔδωκε τὸ σημεῖον τοῦ κυκλίου χοροῦ, τὸ ὁποῖον ὅλοι ἠκολούθησαν ἀγαλλομένῳ ποδί.

Ὁ Ἐφορος, ἐκκληρώσας οὕτω ὅλους τοὺς τύπους τῆς ἐγκαταστάσεως καὶ προφασίζόμενος, ὅτι ἔχει ἄλλας ἐργασίας, ἀπεχαιρέτησε τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ ἐγκατασταθέντος, καὶ εὐχῆθη πάλιν χλευαστικῶς τοὺς χωρικοὺς, τοὺς ὁποίους ἀφῆκεν, ἀπερχόμενος, νὰ χορεύουν νήπτις περὶ τὸν ἐκτάδην κείμενον καὶ ἐμπλεον Σκιά.

— Στὸ καλὸ, Ἐφορε! ἀνέκραξαν αἱ χωρικοί.

— Καὶ νὰ μὴ σὲ ξαναδῶ! ἐπρόσθετεν ἀστείως

τις ἐξ αὐτῶν, ἐπιχειροῦντων ἐλείπων, οἵτινες τὸν ἥκουσαν.

Ὁ Σκιας, πολλὰς ἐκσιφανίσας ἀσκοπιτύνες καὶ καταδουκαλιζόμενος ὑπὸ τῆς χορῳδίας ἐπαρώθη, οἱ δὲ χωρικοὶ, μὴ θέλοντες νὰ ταράξουν τὸν ὕπνον του, μετέστησαν ἄλλοι, συμπαραλαβόντες καὶ τοὺς τέσσαρας δορυφόρους τοῦ Σκια καὶ ἐξηκολούθησαν τοὺς κυκλίους χοροὺς. Ἡ πολλὰ ἔτη κατακεχλωμένη καὶ σχεδὸν ἄγνωστος εἰς τὸ χωρίον Τριζῶν εὐθυμία, ἐλ-
χαδρώσασα, κατέκλυσε τὰς καρδίας των, ὥστε μόλις γευθέντες οἶνου καὶ αὐτοὶ οἱ γέροντες ἐξε-
δάκρυσαν, καὶ πυροδόλα ἐκένωσαν, καὶ ὅ,τι εἶχον κατ' οἶκον ἀπόθετον συνέβαλον εἰς τὴν πάνδημον εὐωχίαν.

Ὁ φαεινὸς δίσκος τοῦ ἡλίου, βαδίζοντας τὴν πρὸς τὰ κάτω πορείαν του, διὰ τῶν τελευταίων του ἀκτίνων ἐπεχρύσσει τὴν ἐπὶ κορυφῆς τῶν γηλόφων καταπίπτουσαν πέζαν τοῦ οὐρανίου πέπλου, καὶ τῶν κοσμοῦντων αὐτὸν ἀδαμάντων καὶ σμαράγδων καὶ καρχηδόνων αἱ μαρμαρυγαὶ ἤδη ὑπέλαμπον. Αἱ προβαίνουσαι τότε σκιαί, ὡς συμπαρακολουθούμεναι ὑπὸ πλανωμένων φασμάτων, καταπαύουν τὸν ἀνθρώπινον θόρυβον καὶ καταθάλλουν τὰς πτέρυγας τῆς εὐθυμίας. Βαθυμῆδὸν ἔγινε καὶ ἡ τῶν χωρικῶν χαλαρωτέρα, ἕως οὗ ἀπετρεδάσθησαν.

Μόνος ὁ Σκιας ἦτον εἰς ὅλα ταῦτα ἀναίσθητος, ῥογχάζων ἐπὶ τῶν προσκεφαλαίων του. Οἱ ὀπαδοὶ του, Καλικκούδας, Ἀγριόγατος, Γρόθος καὶ Κύπνος δὲν τὸν ἐλητμόνησαν ὅμως, καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν, τὸν μετέφερον εἰς τὴν εὐπρεπεστέραν καλύβην, ἀποδιώξαντες τοὺς ὁμοστέγους γοῖρους, δυσανασχετοῦντας καὶ γρυλλίζοντας. Ἐν τῇ καρηθαρίᾳ τοῦ ὁ Σκιας ἐνόμισεν, ὅτι λαλοῦν πρὸς αὐτὸν οἱ χωρικοὶ καὶ τραυλίζων ἀπήντησεν.

— Αὔριον! αὔριον! μασκαράδες!!...

(Ἐπεται συνέχια.)

ΜΕΤΑΤΥΠΩΣΙΣ

τριῶν ἐλληνικῶν ἐπιστολῶν τοῦ 15^{ου} αἰῶνος.

— 0 —

Κύριοι Συντάκται τῆς Πανδώρας!

Διατρίβων κατὰ τὰς παρελθούσας θερινὰς τῶν μαθημάτων διακοπὰς ἐν Ζακύνθῳ, ἔτυχε νὰ λάβω παρὰ φίλου σπουδαίου βιβλίον εἰς ἀνάγνωσιν, περιέρχον κανὼν, τὸ ὑπὸ τοῦ Ἰταλοῦ Ἰω. Λαμίου ἐν Φλωρεντία κατὰ τὸ 1740 ἐκδοθέν μετὰ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν: *Deliciae eruditorum, seu veterum ἀνεκδότων opusculorum collectanea*. Περιέχει δὲ τοῦτο ἐπι-

στολὰς Ἑλλήνων τοῦ 16^{ου} αἰῶνος, ἀνδρῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συντελεσάντων εἰς τὴν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων διάσωσιν, καὶ διαδόσιν, καὶ ἀξίων διὰ τοῦτο νὰ γνωρίζωνται κοινότερον καὶ νὰ μνημονεύωνται μετὰ τιμῆς παρ' ἡμῶν τῶν σήμερον ζώντων. Διότι δὲν πρέπει νὰ μᾶς εἶναι ἀσπῆκτα μόνον τὰ ὀνόματα τοῦ Γαζή, τοῦ Λασκάρεως, τοῦ Βησσαρίωνος, τοῦ Χρυσολωρᾶ, τοῦ Χαλκοκονδύλη, τοῦ Ἀργυροπούλου καὶ τῶν συγχρόνων ἐλείνοις, ἀλλ' ἔτι καὶ τὰ τῶν ἄλλων, τῶν μετὰ τούτους πονητάντων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, οἵτινες ὡς τὰ πολλὰ καὶ δυστυχεῖς διετέλεσαν κατὰ τὸν βίον των, κατατηκόμενοι ὑπὸ πατριωτικοῦ ἄλγους ἕνεκα τῆς ἐλεεινῆς τότε καταστάσεως τοῦ ἔθνους. Ἀποτρέφοντες δὲ ἐνίοτε τὰ ὄμματά ἡμῶν ἀπὸ τῆς σημερινῆς τύψεως τῶν πραγμάτων καὶ τρεπόμενοι εἰς ἀνάγνωσιν τῶν μνημείων ἐλείνων τῶν χρόνων, οὐ μόνον πληροφοροῦμεθα περὶ πολλῶν ἱστορικῶν καὶ φιλολογικῶν γεγονότων, ἀλλ' ὅπερ καθ' ἡμᾶς κυριώτερον, λαμβάνομεν ἀφορμὴν εἰς σπουδαίας σκέψεις καὶ κατανοοῦμεν μετὰ τινος ἐνδομύχου φόβου, ὁπόσῃς τῶντι προτοχῆς ἔχομεν ἀνάγκην, μὴ πάλιν, ἁμαρτάνοντες κοινωνικῶς, ἐμπίσωμεν εἰς ὁμοίαν τῆς τότε οἰκτρὰν κατάστασιν.

Ἐνόμισα λοιπὸν ὅτι δὲν κάμνω τι ἄχαρι εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς Πανδώρας, προσφέρων αὐτοῖς τρεῖς ἐπιστολὰς ἐκ τοῦ ἀνωτέρω σπανίου ὀψωσοῦν δι' ἡμᾶς βιβλίου. Εἶθε νὰ εὐκολυνθῇ τις τῶν ἡμετέρων λογίων εἰς ἐκδοσιν δευτέραν ὅλων τούτων τῶν ἐπιστολῶν, ὡς καὶ ἄλλων, τὰς ὁποίας ὁ αὐτὸς Λάμιος ἐδημοσίευσεν, ὅστις φιλοπόνως μὲν ἀνηρεύνησεν ἐκ χειρογράφων τὰ πρωτότυπα καὶ ἐξέδωκε καὶ μετέφρασε καὶ ἐσχολίασε, δὲν ἠτύχησεν ὅμως νὰ παράσχη καὶ κείμενον αὐτῶν καθαρὸν καὶ ἀναγνώσιμον. Δι' ὃ ἠναγκάσθην ἐγὼ νὰ κάμω πολλὰς μεταβολὰς ἀναγκαιάς. Δὲν ὑπεσημείωσα δὲ ἐνταῦθα τὰς ἡμαρτημένας γραφὰς τοῦ βιβλίου, διὰ νὰ μὴ ἐξογκωθῇ τὸ παρὸν ἄρθρον ὑπερμέτρως· διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἀπέχω καὶ τοῦ νὰ εἶπω ἱστορικώτερόν τι ἄλλο περὶ τῶν ἐπιστελλόντων δύο ἀνδρῶν, εἰμὴ μόνον, ὅτι ὁ μὲν Ἀντώνιος ἦν Κερκυραῖος, ὁ δὲ Ἀρσένιος ἦν υἱὸς τοῦ συλλογέως τῶν ἐλληνικῶν παροιμιῶν Μιχαὴλ Ἀποστολίου, καὶ ἠτχολήθη περὶ τὸν Ἀριστοφάνη καὶ Εὐριπίδην λυσιτελῶς. Ἀς γνωρισθῶσιν ἀμρότεροι, εἰ καὶ ἀτελῶς, ἐκ μόνων τῶν ἰδίων αὐτῶν λόγων, πρὸς τὸ παρὸν. Ἰδοὺ αἱ ἐπιστολαί·

α Ἀντώνιος ὁ Ἐπαρχος τῷ σφωτάτῳ Ἀρσενίῳ Μονεμβασίας ἀρχιεπισκόπῳ εὖ πράττειν.

» Προσφόρως τῷ πράγματι, τοῖς Κωνσταντίνου γράμμασιν ἐχρητάμεθα τοῦ σοῦ μαθητοῦ, ἄριστε διὰ πάντων Ἀρσένιε. Συνήντησε γὰρ ἡμῖν πολλῇ ζυγχομένοις δυσθυμίᾳ καὶ πάνυ χαλεπῶς διατεθεῖσιν, ἐφ' ᾧ τὸν βίον ἡμῶν μηδὲν ἡγεῖσθαι εἶναι. Ἐτυχ-
χάνομεν γὰρ τοῦ ἀρχοντος τὸν ἔωλον νεκρὸν συμπαρέμποντες τῶν Οὐνετῶν, ὅστις ἐτεβήκει μὲν ἤδη πρότρίτα, ἐξετέρετο δὲ μόλις ἐπὶ τρίτην, ὅψε τῆς ἡμέρας, πολλοῖς παρασῆμοις τῆς ἀρχῆς, τῶν ἱεροποιῶν πομπευόντων, τῇ γερούσιᾳ μελανειμο-